

VUOSIKERTOMUS 2002

* Most Experienced in Northern Skies

SISÄLTÖ

Tietoa osakkeenomistajille	1
Avainluvut 2002	2
Pääjohtajan katsaus	3
Finnair lyhyesti.....	4
Kannattavaa kasvua ydinliiketoiminnoilla	5
Reittiliikenne	6
Lomaliikenne	8
Rahti	10
Lentotoimintapalvelut	12
Matkapalvelut	13
Tukipalvelut	14
Henkilöstö	15
Ympäristö	16
Liikennetiedot ja laivasto	18
Tilinpäätös	19
Hallituksen toimintakertomus	20
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.....	27
Konsernin tuloslaskelma	29
Konsernin tase.....	30
Konsernin rahoituslaskelma	31
Finnair Oyj:n tuloslaskelma	32
Finnair Oyj:n tase	33
Finnair Oyj:n rahoituslaskelma	34
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	35
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	43
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	45
Hallintoneuvoston lausunto	45
Tilintarkastuskertomus	45
Taloudellinen kehitys 1998/99-2002	46
Tunnuslukujen laskentakaavat	47
Hallintoperiaatteet	48
Hallintoneuvosto	49
Hallitus	49
Konsernin johtoryhmä	49
Tilintarkastajat	49

TIETOA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous

Finnair Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään huhtikuun 9. päivänä 2003 alkaen klo 15.00 Helsingin Messukeskuksessa, Messuaukio 1, kongressisiiven sisäänkäynti, sali C1.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään 7.4.2003 joko kirjallisesti osoitteeseen: Finnair Oyj, HEL-ACA/14, 01053 FINNAIR, puhelimitse: (09) 818 4945 tai sähköpostitse: yhtiokokous@finnair.fi.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on merkitty viimeistään 28.3.2003 Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon tai hallintarekisteröidyn osakkeen omistajalla, joka on 28.3.2003 tilapäisesti merkitty osakasluetteloon osakeyhtiölain 3a luvun 11a pykälän tarkoittamalla tavalla. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, mutta joka on rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 11.6.1993. Tällöin osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole vielä kirjattu arvo-osuustilille.

Osingonjakoehdotus

Finnair Oyj:n hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osakkeenomistajille maksetaan 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 0,15 euroa osaketta kohti, mikä on 34,9 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Osinko maksetaan 23.4.2003 niille osakkeenomistajille, jotka on merkitty yhtiön omistajaluetteloon täsmäytyspäivänä 14.4.2003.

Taloudellinen informaatio

Tilikaudelta 2003 julkaistaan osavuositarkastukset suomeksi ja englanniksi:

Q1 (1.1.-31.3.2003) 20.5.2003 klo 9.00

Q2 (1.1.-30.6.2003) 19.8.2003 klo 9.00

Q3 (1.1.-30.9.2003) 18.11.2003 klo 9.00

Vuosikertomuksen tilaus

Vuosikertomus 2002 julkaistaan painettuna suomeksi ja englanniksi. Tilaukset: sähköposti: pr-materials@finnair.fi, fax: (09) 818 4090, puhelin: (09) 818 4921.

Vuosikertomus 2002 on myös Internetissä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa www.finnair.fi/2002.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajia pyydetään ystävällisesti ilmoittamaan osoitteenmuutokset oman arvo-osuustilinsä pitäjälle.

Yhteystiedot

Finnair Oyj
Helsinki-Vantaan lentoasema
Tietotie 11 A
01053 FINNAIR

puhelinvaihe (09) 818 81
www.finnair.fi

Viestintäjohtaja Christer Haglund
puhelin (09) 818 4007, fax (09) 818 4092
christer.haglund@finnair.fi

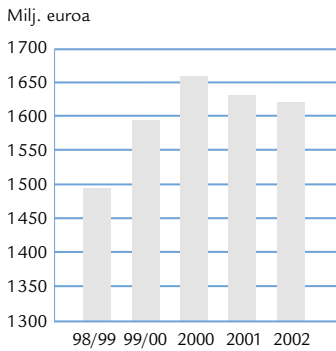
Talous- ja rahoitusjohtaja Petri Pentti
puhelin (09) 818 4950, fax (09) 818 4092
petri.pentti@finnair.fi

Taloustiedottaja Taneli Hassinen
puhelin (09) 818 4976, fax (09) 818 4092
taneli.hassinen@finnair.fi

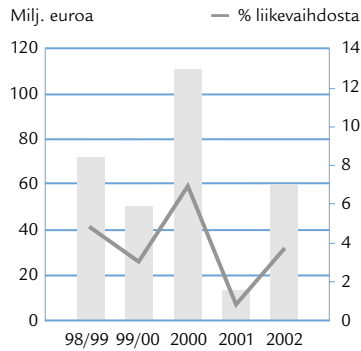
Sijoittajasuhdepalvelut
puhelin (09) 818 4951, fax (09) 818 4092
investor.relations@finnair.fi

AVAINLUVUT

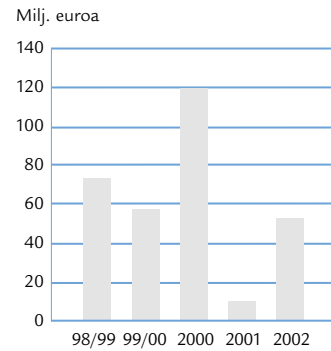
LIIVEVAIHTO

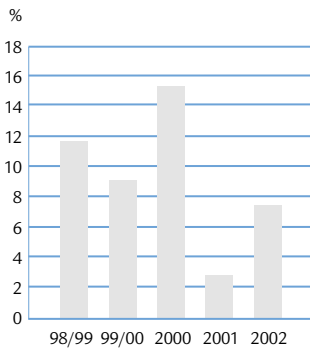
LIIKEVOITTO, EBIT

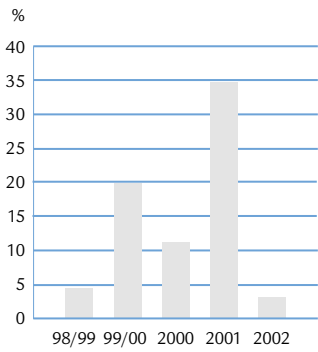
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ JA VEROJA

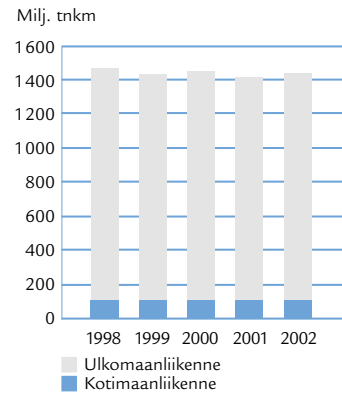
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

VELKAANTUMISASTE (GEARING)

MYYDYT TONNIKILOMETRIT

Toiminnan avainluvut

		2002	2001	2000*	1999/2000	1998/99
Liikevaihto	milj. euroa	1 640	1 631	1 658	1 593	1 494
Käyttökate, EBITDA	milj. euroa	175	145	232	165	164
Liikevoitto, EBIT	milj. euroa	60	13	111	50	72
Liikevoitto liikevaihdosta	%	3,7	0,8	6,7	3,1	4,8
Tulos ennen satunnaisia eriä	milj. euroa	54	9	120	57	73
Tulos/osake	euroa	0,43	0,08	0,95	0,37	0,65
Oma pääoma/osake	euroa	7,58	7,22	7,54	6,74	6,29
Bruttoinvestoinnit	milj. euroa	102	281	247	252	220
Korollinen nettovelka	milj. euroa	20	212	74	112	23
Omavaraisuusaste	%	44,3	41,3	42,2	41,7	43,9
Velkaantumisaste (Gearing)	%	3,1	34,6	11,1	19,6	4,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	7,6	2,9	15,3	9,1	11,7
Henkilöstö keskimäärin		10 476	10 847	11 051	11 462	11 264

* Proformaluvut kalenterivuodelta.

VAIKEA VUOSI TAKANA JA EDESSÄ

”Nyt on varmistettava, että pääsemme terveenä vaikean kauden yli”. Näin kirjoitin vuosi sitten tässä katsauksessa. Siinä me onnistuimmekin vuonna 2002, mutta vaikea kausi kuitenkin jatkuu pidempään kuin odotimme.

Lentoliikenne kärsii aina ensimmäisten joukossa talouden taantumasta ja se on viime vuosina käynyt läpi valtavan murroksen, jollaista alalla ei ole aikaisemmin nähty. Maailmanpoliittista tilannetta leimaava epävarmuus ja terroriuhat heijastuvat tietysti nekin talouteen, ja sen myötä lentoliikenteeseen. Kaikki ovat odottavalla kannalla, jolloin taloudellinen toiminta taantuu ja matkustus vähenee.

Tilanteen vakavuutta kuvastavat ne uskomattomilta kuulostavat luvut, jotka kertovat, että maailmanlaajuisesti lentoyhtiöt ovat kahden viime vuoden aikana tehneet enemmän tappiota kuin edellisten 45 vuoden aikana yhteensä voittoa. Syyskuun 11. tapahtumien jälkeen nähtiin jo monta konkurssia ja lisää on tulossa. Lentoyhtiöiden konkurssiin liittyy usein paljon dramatiikkaa –ovathan ne usein kotimaansa lipunkantajia. Ylituotantoa puretaan heikkojen yhtiöiden kaatuessa, mikäli maailmalla maltetaan olla käyttämättä kilpailua väärinä tukiaisia. Vapaa kilpailu yhtenäisillä säännöillä takaa parhaiten asiakkaiden ja veronmaksajien edun sekä alan tervehdyttämisen.

Samalla kun kysynnän piristyminen antaa odottaa itseään, lisää haasteita tuo selvästi kiristynyt hintakilpailu. Se johtaa yksikkötuottojen pienentymiseen. Ainoa vastalääke tähän ovat kustannusleikkaukset, eli tehokkaampi toiminta.

Oman haasteensa tuovat myös uudet ulkomaiset ja kotimaiset kilpailijat. Lentokoneiden hintojen laskusta johtuen kynnys on uusille tulokkaille madaltunut. Aika näyttää, miten ne pärjäävät tässä yhä kovenevassa kilpailussa.

Vaikka Finnairin tilikauden tulos on kaukana tavoitteestamme, voimme silti olla tyytyväisiä siihen, että olemme säilyttäneet ohjauksikykyämme vaikeissa olosuhteissa. Lähes velattomana ja vahvan kassavirran voimalla siedämme kolhuja paremmin kuin monet kilpailijamme, ja voimme suunnitella tulevaisuuttamme sen sijaan, että antaisimme voimavaramme ehtyä elonjäämistalustelussa. Voimme olla tyytyväisiä myös siihen, että palvelun taso on pysynyt erittäin korkealla. Finnair on täsmällisyydessä edelleen Pohjolan paras ja eturivin eurooppalainen. Puolueettoman eurooppalaisen tutkimuksen mukaan Finnair antaa parhaan vastineen rahalle niin business- kuin turistiluokassakin.

Suomalaiselle asiakaskunnalle Finnair antaa paitsi laatua ja vastinetta rahalle, myös parhaimmat yhteydet maailmalle. Helsingistä pääsee lennoillamme suoraan yli 30 kohteeseen maailmalla; palvelu josta elinkeinoelämä monissa pääkaupungeissa voi ainoastaan unelmoida. Myös kotimaan liikenne on meille tärkeä: tarjoamme aamu-ilta -konseptia myös muille kuin pääkaupunkiseudulla asuville ja Lappiin lennetään sesonkiaikaan parhaimmillaan yli 110 vuoroa viikossa.

Aasialaiselle ja eurooppalaiselle asiakaskunnalle tarjoamme nopeimmat yhteydet Aasian ja Euroopan välillä. Tuotteemme kilpailukyky näkyy kenties parhaiten kasvuluvuissa: vuonna 2001 yli 17 prosenttia ja viime vuonna peräti 38 prosenttia! Strategiamme mukaisesti aiomme yhä lisätä liikennettä Aasiaan. Kaukoliikennelaivastomme kasvaa yhdellä MD-11 -ko-

neella. Uusia kohteita ovat kesällä Osaka Japanissa ja syksyllä Shanghai Kiinassa. Pekingiin lisäämme viikkovuoroja.

Lentokalustomme on epävarmoista ajoista huolimatta uusiutunut suunnitelmiamme mukaisesti. Kolmessa vuodessa kolmasosa laivastosta on uudistunut, ja tämän vuoden loppuessa tarjoamme lentoja 24 Airbus A-320 -perheen koneilla, joista on tullut erittäin hyvää palautetta asiakkailta. Vanhojen DC-9 -koneiden poisto ja Airbus-koneiden lisäys vaikuttavat myönteisesti myös ympäristökuormitukseen. Toimintaympäristö muuttuu ja parhaiten menestyy se, joka reagoi uuteen tilanteeseen nopeasti ja käyttää sitä hyväkseen ensimmäisten joukossa. Tilanteiden ennakointi, jatkuva valppaus ja joustavuus ovat ne olennaiset tärkeät ominaisuudet, jotka takaavat selviytymisen ja menestyksen jatkossakin.

Vaikka haasteet ovat nyt ennätysmäiset, uskon silti, että Finnairilla on kykyä lentää tulevaisuuteen voittajana. Olemme toistaiseksi onnistuneet olosuhteisiin nähden tyydyttävästi ja koko henkilökunta on esimerkillisellä tavalla kantanut vastuuta ja kehittänyt yhtiötä entistä kilpailukykyisemmäksi. Meidän on edelleen jatkettava työtämme kustannustehokkaamman rakenteen ja toiminnan aikaansaamiseksi kilpailukykyimme ja tulostuntomme varmistamiseksi.

Vuosi 2003 on lentämisen suuri juhluvuosi. Wrightin veljesten ensi lennosta on kulunut tänä vuonna 100 vuotta ja Finnairin perustamisesta 80 vuotta. Noihin vuosiin mahtuu paljon ja vuodet tuovat viisautta. Taloudellisesti vahva ja huippulaadukas Finnair ansaitsee kyllä asemansa tulevaisuudessaakin.

Keijo Suila

FINNAIR LYHYESTI

Pohjolan paras

Finnairin tavoite on olla Pohjolan johtava lentoliikenteen ja siihen liittyvien palvelujen tarjontaan erikoistunut yritys.

Eturivin eurooppalainen

Finnair on laadullisesti arvostetuin, toiminnallisesti Euroopan paras ja asiakkaille halutuin vaihtoehto matkustukseen liittyvien palvelujen tuottajana.

Markkinajohtaja

Finnair on markkinajohtaja Suomesta ja Suomeen suuntautuvassa lentoliikenteessä ja Suomen kautta kulkevassa gateway-liikenteessä.

Arvot

Finnairin toimintaa ohjaavat arvot ovat asiakaslähtöisyys, jatkuva kehittyminen, rehellisyys, avoimuus, vastuuntuntoisuus, oikeudenmukaisuus ja toisten kunnioittaminen.

Kestävä, kannattava kasvu

Finnairin liiketoiminnan tavoitteena on kestävä, kannattava kasvu. Maantieteellisesti odotukset kohdistuvat kasvaviin Aasian ja Baltian markkinoihin.

Kilpailustrategia

Finnairin kilpailustrategia perustuu korkeatasoiseen palveluun, asemaan yhtenä alan täsmällisimmistä yhtiöistä sekä kattavaan, yhteistyön kautta edelleen laajenevaan reittiverkostoon. Finnair vahvistaa kilpailuasemaansa hyödyntämällä tehokkaasti erilaisia jakelukanavia sekä kehittämällä jatkuvasti uusia palveluja.

Sähköisen liiketoiminnan hyödyntäjä

Finnair parantaa kilpailukykyään ja kustannustehokkuuttaan hyödyntämällä sähköisen liiketoiminnan mahdollisuuksia

sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissaan sekä sähköisessä kaupankäynnissä ja asiakaspalvelussa.

Osaava partneri

Finnair haluaa olla yhteistyökumppaneilleen osaava, aktiivinen ja arvoa tuottava partneri. **oneworld** -allianssissa Finnair on pohjoisen ulottuvuuden johtaja. Finnairin tavoitteena on vahvistaa asemaansa olemalla edelläkävijä sekä uuden teknologian kehittäjänä ja käyttäjänä että allianssin tarjoamien synergiaetujen hyödyntäjänä.

Halutuin vaihtoehto

Finnairin tavoite on olla asiakkailleen halutuin, turvallisin, luotettavin ja ystävällisin vaihtoehto. Finnair kehittää järjestelmällisesti palveluaan asiakkailta kerätyn palautteen perusteella. Uusi teknologia mahdollistaa Finnairin asiakkaiden yhä yksilöllisemmän ja monipuolisemman palvelun.

Ammattitaitoinen henkilöstö

Ammattitaitoinen, motivoitunut ja työhönsä sitoutunut henkilöstö on Finnairin arvokasta pääomaa. Finnair huolehtii aktiivisesti henkilöstön työtyytyväisyydestä sekä osaamisen kehittämisestä nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Kannustinjärjestelmät tukevat henkilöstöstrategian toteutumista.

Ympäristöstrategia

Vastuuntuntoinen ja avoin ympäristöpolitiikka on kiinteä osa yhtiön liiketoimintaa. Finnair ottaa huomioon aktiivisesti keskeiset ympäristöhaasteet, joita ovat lentomelu, moottoripäästöt sekä jätehuolto.

Osinkopolitiikka

Finnairin osinkopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkona.

FINNAIR-KONSERNI

REITTILIKENNE

Finnair Reittiliikenne
Aero Airlines A/S

LOMALIKENNE

Finnair Lomaliikenne
Oy Aurinkomatkat
- Suntours Ltd Ab

RAHTI

Finnair Cargo Oy

LENTOTOIMINTA- PALVELUT

Finnair Tekniikka
Finnair Ground
Handling
Finnair Catering Oy
Finn catering Oy

MATKAPALVELUT

Suomen
Matkatoimisto Oy
A/S Estravel Ltd
Matkatoimisto Oy
Area
Amadeus Finland Oy
Mikkelin
Matkatoimisto Oy

TUKIPALVELUT

Konsernihallinto
Henkilöstöhallinto
Finnair Financial
Services
Finnair Facilities
Management Oy

KANNATTAVAA KASVUA YDINLIIKETOIMINNOILLA

Finnair on sitoutunut liiketoiminnassaan kannattavaan, arvoa luovaan kasvuun. Toiminnan tehokkuus ja tuotteen laadukkuus ovat Euroopan lentoyhtiöiden terävintä kärkeä. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa jo hyvin alkanutta liikenteen lisäämistä voimakkaasti kasvavilla markkinoilla.

Kaukoliikennestrategian voimakas painottuminen Aasiaan on jo osoittautunut oikeaksi strategiseksi valinnaksi. Aasia on nopeimmin kasvava lentoliikenteen markkina-alue. Aasianliikenteen osuus Finnairin reittiliikenteen tuotoista on kasvanut parissa vuodessa kymmenestä prosentista 17 prosenttiin. Finnairin Aasian-lentojen matkustajista kaksi kolmasosaa on aasialaisia. Aasian-liikenteen lisääminen on vahvistanut myös Finnairin rahtiliiketoiminnan kasvunäkymiä. Viime vuonna rahtimäärä Aasian reiteillä kasvoi lähes 50 prosenttia.

Harkittu vuorotiheyden kasvattaminen ja uusien kohteiden lisääminen Aasiassa ovat tuoneet kasvua aikana, jolloin monet lentoyhtiöt kärsivät liikenteensä rakenteellisesta ja taloudellisesta näivettymisestä. Tämä kehitys jatkuu myös vuonna 2003.

Muutokset Itämeren ympäristön alueella tarjoavat uusia kasvumahdollisuuksia sekä reittiliikenneratkaisujen kehittämiseksi lähialueilla että lomaliiketoiminnan ulottamiselle uusille markkinoille.

Finnairin tavoitteena on olla myös ensiluokkainen liikeyritys ja siten tarjota osakkeenomistajalle kokonaistuotoltaan kilpailukykyinen sijoituskohde. Tähän tavoitteeseen pyritään strategisilla ratkaisuilla, jotka tukevat pääoman tuottoa. Kannattavuustavoitteena tämä merkitsee Finnair-konsernin nykyisellä pääomarakenteella noin kuuden prosentin liikevoittotasoa, eli noin 110-120 miljoonan euron liikevoittoa lähivuosina. Tätä ajattelua toteutetaan liiketoimintayksiköiden talousohjauksessa. Organisaatiorakenteen muutos 2001 on lisännyt eri liiketoimintayksiköiden läpinäkyvyyttä, jolloin niiden taloudellista vaikutusta kokonaisuuteen voidaan arvioida niiden tuottaman lisäarvon näkökulmasta. Liiketoimintayksiköiden kyky tuottaa taloudellista lisäarvoa ohjaa myös konsernirakenteen kehittämistä tulevaisuudessa.

Konsernin liiketoimintaa on tehostettu kohdentamalla resurssit ydintoimintoihin reitti-, loma- ja rahtiliikenteeseen. Näitä alueita tukevia toimintoja on itsenäistetty ja kunkin alan parhaiden osaajien kanssa on muodostettu kumppanuuksia.

Määrätietoinen työ on jo tuottanut hedelmää. Finnair on yksi taloudellisesti terveimpiä lentoyhtiöitä Euroopassa. Kassavirraltaan ja taseeltaan hyvässä kunnossa oleva yhtiö pystyy vastaamaan alan murroksen ja maailmantalouden epävarmuuden aiheuttamiin haasteisiin.

Taloudelliset tavoitteet – Kestävä, arvoa luova kasvu

Liikevoitto	Liikevoittomarginaali vähintään 6 % => 110-120 milj. euroa lähivuosina.
EBITDAR	EBITDAR-% vähintään 17 % => yli 300 milj. euron EBITDAR-tason saavuttaminen lähivuosina.
Taloudellinen lisäarvo	Tavoitteena tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa viimeistään 2004.
Velkaantumisaste (Gearing)	Nettovelan suhde omaan pääomaan enintään 0,6.
Omavaraisuusaste	Oman pääoman suhde taseen loppusummaan vähintään 30 %.
Osinkosuhde	Vähintään kolmasosa vuosituloksesta maksetaan osinkoina.

Osakkeenomistajan kokonaistuotto	Keskimäärin vähintään 15 %:n vuosittainen osakkeenomistajan kokonaistuotto => arvon kaksinkertaistaminen osakkeenomistajille viiden vuoden aikana.
Markkina-arvon suhde kirja-arvoon	Markkina-arvo kirja-arvon tasolle P/B 1,0.

EUROOPAN ELIITTIÄ MURROKSESSAKIN

Vuosi 2002 oli reittiliikenneyhtiöille edelleen murroksen aikaa. Vain taloudeltaan terveet yhtiöt pystyivät säilyttämään kilpailukykynsä. Finnair piti vahvuksiensa ansiosta tuloksentonsa, vaikka monilla liikennealueilla kysynnän määrä ja laatu laskivat.

Maailmantaloudellisesta ja -poliittisesta tilanteesta johtuva kysynnän elpymisen pysähtyminen johti hintakilpailun kiristymiseen vuoden loppua kohti. Hintakilpailu kavensi kaikkien reittilento-yhtiöiden kannattavuutta ja toimintaedellytyksiä.

Finnairin reittiliikennettä sopeutettiin kysyntää vastaavasti Euroopan, Pohjois-Atlantin ja kotimaan liikenteessä. Aasiassa sopeuttaminen merkitsi kuitenkin tarjonnan rajua kasvattamista. Kysyntä Aasian-reiteillä kasvoi viime vuonna 40 prosenttia. Tarjonnan sopeuttaminen johti käyttöasteiden nousuun kaikilla liikennealueilla.

Laatua kustannustehokkaasti

Taloudellisesti haasteellisenä vuonna 2002 Finnair säilytti laadullisen johtajuutensa sekä palvelun että operatiivisen toiminnan saralla. Ulkopuoliset mittarit osoittivat kiistatta, että niin liikematkustusluokassa kuin turistiluokassakin Finnair-tuote antaa parhaan vastineen rahalle.

Toiminnallisesta laadusta viestivät Finnairin pysyminen jatkuvasti täsmällisyys- ja säännöllisyytilastojen kärkisijoilla. Laatua on tuotettu kilpailukykyisestä taloudenpidosta tinkimättä. Uudistettuja järjestelmiä hyödyntäen lennot pystytään toteuttamaan entistä taloudellisemmin ja entistä täsmällisemmin.

Finnairin neljä MD-11 -konetta sisustettiin kaikki talven 2001/02 aikana uuteen samanlaiseen matkustamoversioon, minkä johdosta koko neljän koneen laivastoa voitiin käyttää yhtenäisesti kaukoreittiliikenteessä. Tämä mahdollisti kaukoliikenteessä vuorojen lisäykset kasvaneen kysynnän ja liikennestrategian mukaisesti. Viikkovuorojen määrä Helsingin ja Bangkokin välillä lisääntyi neljästä seitsemään helmikuussa 2002, jolloin avattiin uutena kohteena myös Hongkong kolmella viikkovuorolla.

Pekingin liikennettä kasvatettiin helmikuussa kolmesta neljään vuoroon viikossa ja syyskuussa viiteen. Vuonna 2003 Pekingin vuorotiheys nousee kuuteen viikossa.

Euroopassa lisättiin tarjontaa Milanoon, Roomaan, Pariisiin ja Kööpenhaminaan. Uutena kohteena avattiin Stuttgart yhteistyössä kotimaisen kumppanin Golden Airin kanssa. Heikosti kannattavia reittejä Suomen ja Ruotsin välillä lopetettiin.

Palvelua ja myyntiä entistä tehokkaammin

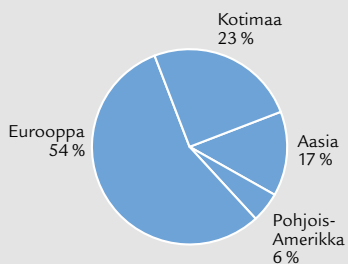
Asiakkuudenhoito on ollut keskeisellä sijalla myynnin ja markkinoinnin kehittämisessä. Toimintaa on tehostettu järjestelmiä yhtenäistämällä. Osana kehitystyötä kanta-asiakasjärjestelmän hyödyntämistä myyntitoiminnassa tehostettiin. Yhtiö pystyy tarjoamaan nyt entistä kohdennetumpia tarjouksia avainasiakkailleen. Esimerkkinä on Finnairin ja Matkatoimisto Areal toteuttaman Top Clubin räätälöity tarjonta paljon matkustavien kanta-asiakkaiden tarpeisiin. Asiakkaille tarjottuja puhelinpalveluja järjesteltiin uudelleen muodostamalla Finnair Contact Center. Sekä suoramyynnin että Finnair Plus -kanta-asiakkaiden palvelu parani laadun kohentuessa entisestään ja tehokkuuden kasvaessa. Finnair Plus -asiakkaiden määrä nousi yli puolen miljoonan.

Sähköiset palvelut keskitettiin www.finnair.fi -sivuston alaisuuteen. Keskittämällä saavutettiin kustannussäästöjä eri markkinapaikkojen sivustojen ylläpidossa. Yhtenäisellä sivustolla pystytään toteuttamaan entistä joustavammin nopeita hintakampanjoita ja siten myymään lentokoneessa muutoin tyhjiksi jäävät paikat tehokkaammin.

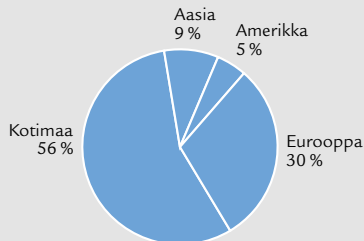
Olenainen osa verkkokauppaa on sähköinen lentolippu eli e-lippu. Sen käyttö e-lipulle avatuilla lennoilla kasvoi 40 prosentista yli 50 prosenttiin. E-lipulla voi lentää koko kotimaan verkostossa sekä useilla Euroopan reiteillä.

Paikanvarauksen menetelmiä ja järjestelmiä uudistettiin. Paikkavarantoa pystytään nyt hyödyntämään tehokkaammin ja tarjoamaan entistä varmemmin paikkoja myös korkean kysynnän lennoilla.

REITTIKULJETUSTUOTTOJEN
LIIKENTEELLINEN JAKAUMA

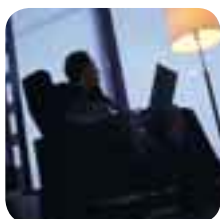
REITTILIIKENTEEN
MATKUSTAJAMYYNIN JAKAUMA

Finnair on lyhentänyt Euroopan ja Aasian etäisyyttä toisistaan tarjoamalla nopeimmat yhteydet maanosien välillä. Finnairin arvostettu palvelu saa matkan tuntumaan vieläkin lyhyemmältä.

Finnair kuljettaa valtaosan suomalaisista aurinkolomalle eri puolille maailmaa. Suomen johtavat lomamatkailun brandit ovat varmin tae loman onnistumiselle.

LENNOT EDULLISESTI, LOMAA LAADUKKAASTI

Finnairin Lomaliikenne yhdistää kilpailukykyisesti laadukkaat lomapaketit ja edulliset lennot lomakohteisiin. Vuosikymmenten ajan suomalaiset lomailijat ovat luottaneet lomansa onnistumisessa kahteen tunnetuimpaan lomamatkailun brandiin Suomessa: Aurinkomatkoihin ja Finnairin Lomalentoihin. Molemmat Finnair-konserniin kuuluvat liiketoimintayksiköt ovat markkinajohtajia omilla toimialueillaan.

Lomaliikenteellä on vahva ote kotimaisista vapaa-ajan matkustuksen markkinoista. Finnairin Lomaliikenne on kasvattanut markkinaosuuksiaan jatkuvasti. Avautuvat ja kasvavat markkinat Suomen lähialueilla Baltian maissa ja Pietarin alueella muodostavat merkittävän kasvupotentiaalin vapaa-ajan matkustukselle tulevina vuosina.

Aurinkomatkat on kyennyt luomaan valmismatkatuotannossa sopu suhtaisen hinta-laatu -yhdistelmän, joka on omiaan vahvistamaan Aurinkomatkojen asemaa valmismatkojen brandikartalla. Finnairin Lomalennot puolestaan vastaa lentoliikenteen murroksen luomaan haasteeseen, jonka riisutun palvelun lentoyhtiöt muodostavat toimialalla. Finnair Lomalennot tarjoaa edulliset lennot pelkistämättä kuitenkaan palvelua olemattomiin.

Finnair Lomalennot

Finnairin lomalentopalveluita ovat käyttäneet kaikki suomalaiset matkanjärjestäjät. Markkinaosuus on pysynyt edelleen korkealla, yli 80 prosentin keskimääräisellä tasolla.

Lomalennot on siirtynyt käyttämään pääosin yhtä kone tyyppiä, kun aiemmin lomaliikennekäytössä ollut MD-11 -laajarunkokone siirrettiin alkuvuodesta 2002 reittiliikenteeseen. Lomalentojen laivaston muodostavat kaikkiaan seitsemän Boeing B757 -lentokonetta, joita hankittiin kaksi lisää keväällä 2002. Finnairin B757-laivasto on vuorokautiselta käyttöasteeltaan maailman kärkisijoilla.

Lomaliikenteen kysyntä supistui vuoden 2001 syksystä alkaen. Finnair supisti lomaliikenteen tarjontansa kysyntää vastavasti, talvikaudella 2001-2002 runsaat kymmenen prosenttia.

Tarjontaa lisättiin vuoden 2002 loppua kohden, ei kuitenkaan takaisin vuoden 2000 tasolle. Koko vuoden 2001 kapasiteetti vähennys lomaliikenteessä oli runsaat kahdeksan prosenttia. Vuonna 2002 Finnair Lomalennot lensi yli 60 kohteeseen Välimeren alueella ja Kanarian saarilla sekä Kaukoidässä. Uutuutena liikenneohjelmaan otettiin Aurinkomatkojen kohde Fortaleza Brasiliassa, Etelä-Amerikassa. Liikennöinti Karibian alueelle sen sijaan lopetettiin kysynnän vähennyttyä.

Kesäkaudella, jolloin kysyntä Suomessa on talvisesonkia alhaisempaa, vapaaksi jäänyt kahden koneen kapasiteetti vuokrattiin lentäjineen englantilaisen lomalento-operaattorin käyttöön Englannin ja Välimeren kohteiden väliseen liikenteeseen.

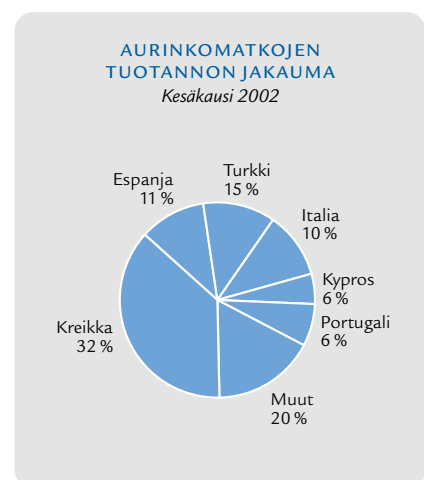
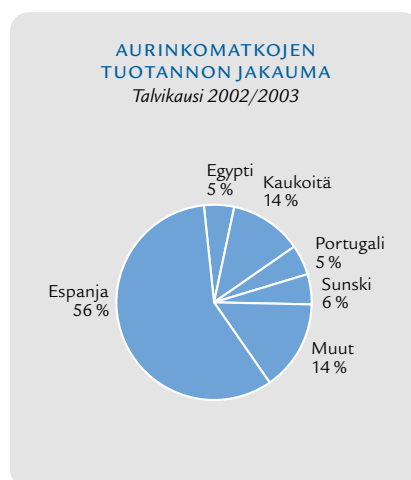
Aurinkomatkat

Aurinkomatkat on kasvattanut markkina-asemaansa laskevilla valmismatkamarkkinoilla. Valmismatkojen kokonaiskysyntä Suomessa laski 6,5 prosenttia edellisvuodesta. Aurinkomatkojen liikevaihto kuitenkin kasvoi 5,6 prosenttia.

Vuonna 2002 valmismatkakentässä tapahtui muutoksia pääkilpailijoiden järjestellessä tuotemerkkiperheitään. Suomen valmismatkamarkkinat ovat keskittyneet entistä harvempien tuotemerkkien ympärille. Finnair keskitti oman valmismatkatarjontansa Aurinkomatkoihin jo kolme vuotta sitten myydessään Finnmatkat. Aurinkomatkojen markkinaosuus on nyt lähes yhtä suuri kuin Aurinkomatkojen ja Finnmatkojen markkinaosuus oli yhteensä ennen Finnmatkojen myyntiä.

Suomen Matkatoimistoalan liiton (SMAL) selvityksen mukaan vuonna 2002 Aurinkomatkojen markkinaosuus matkustajamäärällä mitattuna kasvoi neljä prosenttiyksikköä 35 prosenttiin ja ohitti näin kilpailijansa. Liikevaihdolla mitattuna markkinaosuus on vieläkin suurempi, 37 prosenttia.

Aurinkomatkat aloitti lomamatkojen myynnin Internetissä loppuvuodesta 2001. Vaikka matkojen myynti verkossa on vielä vajaan viiden prosentin tasoa, sähköisen kaupan suosio myös valmismatkojen hankinnassa kasvaa nopeasti.

2000-LUVUN SILKKITIE YHDISTÄÄ POHJOLAN JA AASIAN

Lentorahtiliikenne on 2000-luvun jatkuessa edelleen kasvua. Toimialalla arvioidaan rahtikysynnän kasvavan runsaan viiden prosentin vuosivauhdilla vuoteen 2006. Finnairin rahtikysyntä elpyi viime vuoden loppua kohden kysynnän romahduksesta syksyllä 2001 ja alkuvuonna 2002.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana lentorahtiliiketoiminta on kehittynyt pelkästä tavarankuljettamisesta logistiseksi palveluksi. Yritykset saavuttavat kustannustehokkuutta rakentaessaan logistiikkaketjuja, joissa nopeat ja luotettavat lentorahtipalvelut ovat keskeisessä roolissa.

Finnairin rahtipalvelut muodostavat vahvan linkin idän ja lännen välillä. Linkin molemmissa päissä avautuu viuhkan tavoin verkosto, jolla tavoitetaan joustavasti ja tehokkaasti sekä Kaukoidän että Euroopan keskukset. Uusi kohde Hongkong sekä vuorotiheyksien kasvattaminen muihin Aasian kohteisiin nostivat vuonna 2002 rahtiliikenteen määrää idän reiteillä lähes 50 prosenttia. Merkittävänä osana Finnairin Aasian-strategiaa on viime vuonna Bangkokiin perustettu rahtikeskus, josta kuljetukset Kaakkois-Aasian kuljetusverkostossa pystytään valvomaan kattavasti. Finnairin Aasian kohteista on joustavat jatko-yhteydet yhteistyökumppaneiden verkostojen kautta muualle Aasiaan ja Australiaan.

Atlantin liikenteessä Finnair Cargo jatkoi yhteistyötä Evergreen International Airlinesin kanssa, jolta ostetaan Boeing 747 -rahtikonekapasiteettia. Euroopan rahtikone-liikenteessä alihankkijana toimii Channel Express, joka

kuljettaa rahtia Airbus A300 -rahtikoneella. Rahtikonekapasiteetin 74 prosentin käyttöaste on markkinatilanteeseen nähden hyvä.

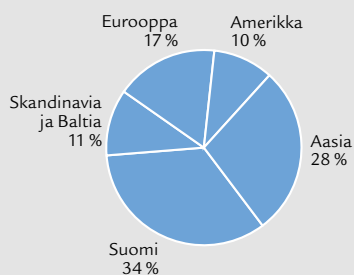
Palvelu on logistiikkaketjun öljy

Rajapintaa Finnair Cargon ja sen asiakkaiden välillä kehitetään siten, että asiakkaalla on entistä parempi tuntuma logististen prosessien etenemiseen. Vuonna 2002 aloitettu kehitysprojekti jatkuu yhteistyössä huolintaliikkeiden ja loppuasiakkaiden kanssa. Projektin tavoitteena on parantaa lähetyksen seurantaan koko logistiikkaketjun osalta. Myyntiä ja markkinointia kehitetään asiakaslähtoisemmäksi. Vuoden 2003 aikana rahdissa aloitetaan työ asiakkuuden hallinnan kehittämiseksi. Tavoitteena on parantaa asiakkaan tarpeen tunnistamista ja palvelun sovittamista niihin. Projektissa hyödynnetään kokemuksia, joita on saatu matkustajaliikenteen kehittämisestä.

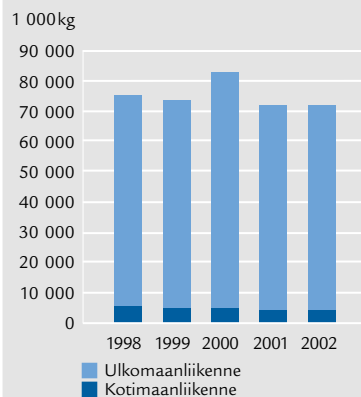
Finnair Cargon palvelua ja tuottavuutta parannetaan kehittämällä yksikkötuottojen seuranta. Yksikkötuottoja optimoimalla korkeatuottoisille lähetyksille voidaan paremmin varmistaa tila suuremman kysynnän lennoilla.

Tavoitteena on korvata nykyinen rahtiliikenteen operatiivinen tietojärjestelmä uudella, koko palveluketjun käsittävällä järjestelmällä. Tilanvaraus ja yksikkötuottojen seuranta ovat kiinteä osa uutta kokonaisuutta. Syksyllä 2002 Finnair Cargo ja British Airways World Cargo sopivat yhteistyöstä Suomessa tapahtuvan rahtimyynnin osalta. Sopimuksen mukaan Finnair toimii British Airwaysin rahtiedustajana Suomessa.

RAHTI- JA
POSTIKULJETUSTUOTOT 2002

RAHTI- JA POSTIMÄÄRÄT

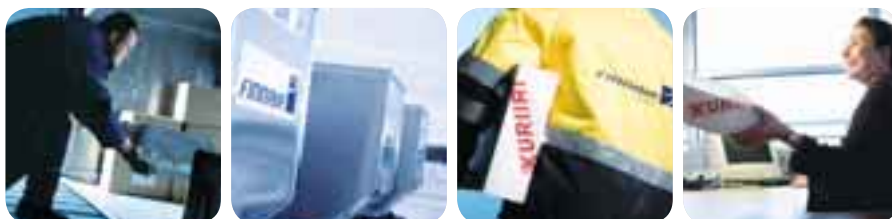

Ramp-valvoja Benita Lindström valvoo rahtikontin kuormausta Aasian-lennolle.

Tämän päivän silkkitie on osa Pohjolan korkeateknologian teollisuuden logistiikkaketjuja. Rahdin kuljettaminen Euroopan ja Aasian välillä lisää merkittävästi Finnairin Aasian-lentojen kannattavuutta.

TURVALLISEMMIN, MIELLYTTÄVÄMMIN JA JOUSTAVAMMIN

Lentotoimintapalvelut panostaa laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palveluiden tuottamiseen. Henkilöstömäärältään suurimmalla liiketoiminta-alueella on merkittävä rooli Finnairin asiakaspalveluimagon vahvistajana. Liiketoiminta-alueen suurin asiakas on Finnair-konserni.

Finnair Ground Handling - FGH

Finnair Ground Handling käsittää matkustajan, matkatavarain ja rahdin sujuvan matkalle lähdön ja saapumisen, sekä lentokoneen tarvitsemat maahuolintatoimenpiteet. FGH hoitaa alansa markkinajohtajana Suomessa Finnairin ja lähes kahdenkymmenen muun lentoyhtiön maapalvelut. Noin 1 200 työntekijän voimin huolitaan vuosittain yli 100 000 lentoa ja kahdeksan miljoonaa matkustajaa matkatavaroineen.

Lentoyhtiöiden kustannusleikkaukset ovat johtaneet alalla erittäin kovaan hintakilpailuun. FGH lisäsi yrittäjäyhteistyötään Suomessa vuoden 2002 aikana ulkoistamalla kotimaan asemien maapalveluja. Omalla organisaatiolla tuotetaan palveluja Helsinki-Vantaan lisäksi kymmenellä lentoasemalla.

Maahuolinta on työvoimavaltainen palveluala, jolla lentoliikenteen sykliisyys edellyttää joustavaa työvoiman käyttöä. Kannattavuutta on haettu kohdentamalla resurssit joustavasti liikenteen ruuhkauipeihin. Finnairin maakaluston ulkoistaminen vapautti pääomia merkittävästi, kun lähes 400 moottoroitua ajoneuvoa siirtyi ABB:n omistukseen. Ajoneuvojen käyttö jatkuu huoltoleasingsopimuksella.

Cateringtoiminta

Cateringliiketoiminnan tarkoituksena on tukea konsernin ydinliiketoimintaa toteuttamalla palvelustrategiaa ja lennoilla annettavaa asiakaspalvelun korkeaa laatua. Liiketoimintaa ovat hoitaneet Finnair Catering Oy ja sen tytäryhtiö, pääasiassa lomaliikenteeseen aterioita toimittava Finncatering Oy.

Finnair Catering Oy:n liiketoimintoja ovat matkustajille tarjottavan ruoka-, juoma- ja tarvikepalvelun suunnittelu ja toimittaminen Finnairin koko reittiverkostolle ja myös muille asiakaslentoyhtiöille Suomessa. Vuonna 2002 ulkomaan lennoille toimitettiin 5,7 miljoonaa ateriala, joista 75 prosenttia Finnairille ja 25 prosenttia muille yhtiöille. Kotimaan lennoille toimitettiin kaksi miljoonaa välipala-ateriaa. Finnairin viinit saivat jälleen arvostusta lentoyhtiöiden palveluverroissa.

Finnair Catering Oy:ssä toteutettiin syksyllä organisaatiouudistus eriyttämällä catering- ja trading-liiketoiminnan omiksi tulosityksiköiksi. Muutoksen tavoitteena on parempi kustannusten hallinta läpinäkyvyyttä lisäämällä ja tehokkuuden kasvattaminen. Trading-toiminta koostuu vähittäiskaupasta lentoasemilla ja asiakasyhtiöiden lennoilla sekä alkoholitukkaupasta ravintoloille ja muille matkustajaliikenneyrityksille.

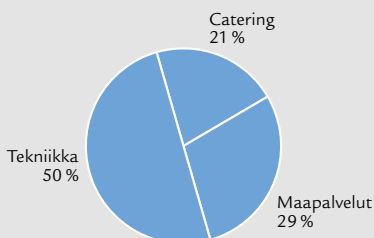
Finnair Catering Oy perusti vuoden 2003 alussa Altia Oyj:n kanssa viinitukkumyyniin erikoistuneen SkyCellar-yhteisyrityksen. Finnair omistaa uudesta yrityksestä 19,9 prosenttia ja Altia 80,1 prosenttia. Viking Line Abp:n kanssa alkanut hankintayhteistyö tuo kannattavuutta parantavia skaalaetuja trading-liiketoimintaan.

Tekniikka

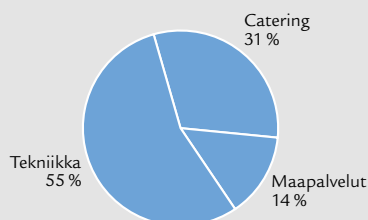
Finnair Tekniikka tarjoaa korkealaatuista teknistä palvelua ensisijaisesti Finnairille, mutta myös muille lentoyhtiöille, joista suurin asiakas on Lufthansa Cargo. Tekniikan palvelutarjonta vaihtelee täyden palvelun huolto- ja korjaustoiminnasta yksittäisiin korjauksiin.

Finnair Tekniikan vahvuutena on monipuolinen osaaminen, täsmällisyys, luotettavuus ja joustavuus. Toimintakykyä on tehostettu muokkaamalla organisaatiota vastaamaan paremmin liiketoiminnan tarpeisiin. Omaa valmiusastetta Airbus A320-sarjan lentokoneiden huolto- ja korjaustoihin on nostettu suunnitelman mukaisesti, ja näin alihankinnan osuutta tämän konetyypin osalta on voitu merkittävästi vähentää.

LENTOTOIMINTAPALVELUJEN
HENKILÖSTÖN JAKAUMA

LENTOTOIMINTAPALVELUJEN
LIIKEVAIHDON JAKAUMA

Matkapalvelut tuottaa matkan järjestämiseen ja matkustuksen hallinnointiin liittyviä palveluja. Konsernin matkatoimistot tukevat Finnairin tavoitetta vahvistaa asemaansa matkailumarkkinoilla. Noususuhdanteen viivästyminen on estänyt liikematkustuksen kysyntää lähtemästä kasvuun. Sen sijaan vapaa-ajanmatkustuksessa tapahtui vuonna 2002 selvää kasvua.

Finnair-konserniin kuuluu kaksi matkatoimistokonsernia, Suomen Matkatoimisto Oy ja Matkatoimisto Oy Area. Suomen Matkatoimistoon kuuluu Baltian suurin matkatoimisto virolainen Estravel. Areal tytäryhtiö on Mikkelin Matkatoimisto Oy. Finnair-konsernin Suomessa toimivat matkatoimistot ovat kasvattaneet markkinaosuuttaan liikematkustuksessa yli 50 prosenttiin.

Matkapalveluihin kuuluu myös matkailun varaus- ja tietojärjestelmätoimittaja Amadeus Finland Oy. Strategiansa mukaisesti Finnair luopui vuonna 2002 jäljellä olleista, ulkomailla toimineen Norvista-matkatoimistoketjun toimitoista. Finnair-konsernin matkatoimistojen liiketoiminnalla on kaksi tukijalkaa: yhtäältä matkatoimistojen rooli yritysten matkanhallintapalvelujen tuottamisessa on entisestään korostumassa, toisaalta vapaa-ajanmatkustuksessa on räätälöityjen matkojen kysyntä kasvanut merkittävästi.

Lentoyhtiöt ovat viime vuosina pienentäneet matkatoimistoille maksamiaan palkkioita. Sen vuoksi matkatoimistojen asiakkailta perimät palvelumaksut ovat vakiintuneet toimialan käytännöksi.

Finnair-konsernin matkatoimistot ovat tehneet rakennejärjestelyjä. Area muodosti kolmesta paikallisesta toimipisteestään Oulussa liikematkakeskuksen. Suomen

Matkatoimisto fuusioi Kuopion ja Varkauden Matkatoimistot emoyhtiöön.

Jakelukanavat kehittyvät

Sekä Suomen Matkatoimisto että Area ovat tunnettuudessaan terävimmässä kärjessä. Molemmat matkatoimistot saavat lisätehoa kuulamalla maailmanlaajuiseen American Express -matkatoimistoliittoumaan. Suomen Matkatoimiston tytäryhtiö, virolainen Estravel on kasvattanut toimintojaan Baltian maissa. Estravel on Virossa markkinajohtaja. Sähköisen lentolipun eli e-lipun teknisten mahdollisuuksien ja käytön lisääntyminen ovat muuttaneet matkatoimistojen palvelu- ja tuotantoprosesseja. Samalla kun matkatoimistoille syntyy kustannussäästöjä, voidaan asiakkaille tarjota uusia sähköisiä palveluita. Kotimaan liikenteessä e-lipun osuus on 50 prosenttia, kun enimmillään määrä voi olla 70-75 prosenttia kaikista kotimaan lipuista.

Konsernin matkatoimistot ovat kehittäneet Internetissä tarjottavia palvelujaan yksittäiskuluttajille avoimista palveluista yritysten käyttämiin extranet-palveluihin. Verkossa tapahtuva kaupankäynti lisääntyy jatkuvasti asiakkaiden tottuessa uuden teknologian tuomiin etuihin.

Matkapalveluihin kuuluu myös matkailun varausjärjestelmätoimittaja Amadeus Finland Oy, jonka osuus yleisiin paikanvarausjärjestelmiin tehdyistä varauksista on Suomessa noin 95 prosenttia. Siksi Amadeus Finlandilla on keskeinen yhteistyökumppanin rooli matkailualalla.

Amadeus palvelee monipuolisesti matkustusketjun osapuolia: matkatoimistoja, palvelun tuottajia, yrityksiä ja yksittäisiä matkustajia. Matkavarauksessa syntyvää tietoa hyödynnetään monipuolisesti koko matkustusprosessin ja toiminnan tehostamiseksi.

Finnair-konsernin matkatoimistoilla on yli 50 prosentin markkinaosuus Suomen liikematkamarkkinoista. Jakelukanavien muutoksessa on tärkeää voida vaikuttaa alan kehitykseen.

TUKIPALVELUT VAPAUTTAVAT RESURSSEJA

Liiketoiminta-alueeseen kuuluvat konsernihallinnon lisäksi talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä kiinteistöpalvelut.

Vuoden 2002 aikana Tukipalvelut -liiketoiminta-alueetta järjesteltiin uudelleen. Merkittävimpänä rakenteellisena muutoksena Finnair muodosti IBM:n kanssa uuden tietotekniikkayrityksen, Aerosystems, johon Finnair IT:n toiminnot siirrettiin. Finnair omistaa Aerosystems Oy:stä 40 prosenttia.

Finnair-konsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on keskitetty Finnair Facilities Management Oy:öön (FaMa). Hallinnoitavia tiloja on yhteensä 275 000 m², joista suu-

rimman osan muodostavat Finnair Tekniikan käyttämät tilat. Runsas kolmannes kiinteistöistä on Finnairin Eläkesäätiön omistamia.

Yhtiö tuottaa kiinteistöpalveluja rakennuttamisesta kiinteistöhuoltoon ja toimitilapalveluihin. Aiemmin FaMan hoidossa ollut toimistotarvikepalvelu ulkoistettiin Tamore Oy:lle.

FaMan toimialueena on Suomi, mutta yhtiö on keskittynyt voimakkaasti kasvavaan ja kehittyvään Helsinki-Vantaan lentokenttäalueeseen. Vuonna 2002 myytiin Porin Ilmailuopiston kiinteistö Finnairin ja Suomen valtion yhdessä perustamalle Suomen Ilmailuopistolle.

OSAAMINEN ON FINNAIRIN AVAINRESURSSI

Lentomatkustuksen kysynnän rakennemuutos sekä konsernin rakenteessa tapahtuneet uudelleenjärjestelyt asettivat henkilöstöratkaisuille suuria paineita vuonna 2002.

Syyskuun 2001 tapahtumien seurauksena alaa kohdannut kysynnän lasku pakotti nopeasti voimakkaisiin säästötoimiin. Säästöjen tavoitteeksi asetettiin 115 miljoonaa euroa, mistä henkilöstökustannusten osuus oli vajaa puolet.

Osin neuvottelujen tuloksena, osin työnantajan yksipuolisin toimin syntyi kaikkia henkilöstöryhmiä koskeva ratkaisu, joka toteutettiin vuoden 2002 aikana. Säästämisen tavat vaihtelivat henkilöstöryhmittäin. Luopumalla lomarahoiosta, myöhentämällä jo sovittuja palkankorotuksia ja kahden tai neljän viikon lomautuksilla tarvittavista säästöistä voitiin pääosin sopia. Näin voitiin varmistaa osaamisen säilyminen yhtiössä.

Henkilöstöhallinnossa käynnistettiin työskentely hallinnollisten toimintojen tehostamiseksi ja siten kulujen vähentämiseksi. Toimilla toteutetaan liiketoimintastrategian linjausta, jonka mukaan keskitytään ydinliiketoimintoihin ja järjestellään niitä tukevat toiminnot mahdollisimman tehokkaalla tavalla.

Tilikauden aikana Finnair-konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 10 476 henkilöä, mikä oli 3,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. IT- ja maakalustotoimintojen rakennejärjestelyjen vuoksi konsernin ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden palvelukseen siirtyi runsaat 230 työntekijää.

Finnair-konsernissa otettiin käyttöön uusi henkilötietojärjestelmä. Uuteen henkilöstöstrategiaan perustuva järjestelmä

tukee henkilöstön kehittämistä ja suunnittelua sekä toimii työkaluna koulutuksessa, rekrytoinnissa ja henkilötietojen ylläpidossa. Järjestelmä auttaa varmistamaan, että liiketoiminnalla on käytettävissään kaikkina aikoina määrällisesti ja laadullisesti oikeat henkilöstövoimavarat. Henkilöstön työhyvinvoinnin mittaamisen työvälineeksi kehitettiin useita osa-alueita mittaava 4D-kartoitus.

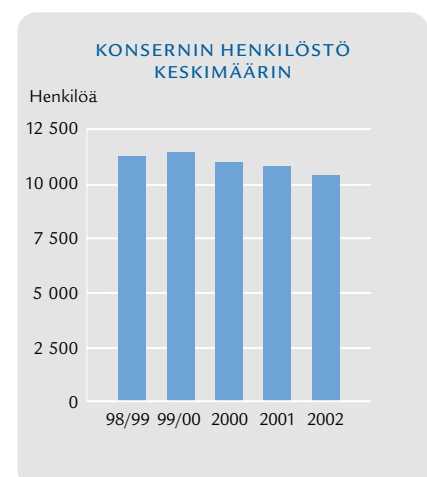
Osaamista kannustetaan

Lentäjien peruskoulutus siirrettiin vuoden 2002 alusta lukien Finnairin ja Suomen valtion perustamalle Suomen Ilmailuopistolle. Finnair vastaa edelleen lentäjien jatkokoulutuksesta yhtiön palvelukseen tuleville perämiehille sekä ammatissa jo toimivien ylläpito- ja täydennyskoulutuksesta.

Muusta ammatillisesta valmennuksesta vastaavat liiketoimintayksiköiden omat koulutusyksiköt sekä koko konsernia palveleva koulutus- ja kehittämispalvelut -yksikkö. Konserninlaajuista koulutusta järjestettiin johtamisen ja taloushallinnon alueilta.

Finnair-konsernilla on voittopalkkiojärjestelmä, joka mahdollistaa emoyhtiön ja eräiden tytäryhtiöiden henkilöstön osallistumisen konsernin tuloksen ja sijoitetun pääoman tuoton perusteella määräytyvään voittopalkkioon. Voittopalkkio maksetaan henkilöstörahastolle, joka on sitoutunut sijoittamaan osan voittopalkkiosta Finnair Oyj:n osakkeisiin.

Konsernissa on käytössä myös kullekin liiketoimintayksikölle erikseen määritelty kannustinjärjestelmä. Maksettujen palkkioiden yhteismäärä vuonna 2002 oli 6,6 miljoonaa euroa.

TALOUDELLINEN TOIMINTA SÄÄSTÄÄ MYÖS YMPÄRISTÖÄ

Finnair on Euroopan johtavia lentoyhtiöitä ympäristöasioissa. Vastuuntuntoinen ja avoin ympäristöasioiden hoitaminen on kiinteä osa konsernin liiketoimintaa ja päätöksentekoa.

Tuotettujen palvelujen ympäristövaikutuksista kerätään järjestelmällisesti tietoa. Tiedon avulla Finnair on sitoutunut jatkuvaan kehitystyöhön ympäristönsuojelun tason parantamiseksi. Toiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset minimoidaan taloudellisesti järkevällä tavalla lentoturvalisuutta vaarantamatta.

Vuonna 2002 laskeneen kysynnän vuoksi alennettiin myös toiminta-astetta, mikä vaikutti Finnairin ympäristötehokkuuteen. Ekotehokkuus lennettyä tuolikilometriä kohti laski. Rahdin määrän kasvu puolestaan pirsti toimintaa myös ympäristönäkökulmasta. Päästöt ja polttoaineenkulutus tonnikipometriä kohti vähenivät. Finnairin laivaston uudistaminen jatkui vuonna 2002, kun viisi uutta Airbus 320-koneperheen konetta ja kaksi Boeing B757-konetta otettiin käyttöön. Vuoden 2003 loppuun mennessä Airbus-laivasto käsittää jo 24 konetta.

Koneissa käytetään hiljaisempia ja vähemmän typpioksideja tuottavia CFM International -yhtiön moottoreita. Tämä vaikuttaa positiivisesti erityisesti Helsinki-Vantaan lentoaseman lähiympäristön ilmanlaatuun ja melutasoon ruuhkatuntien aikana.

Nopeutetun laivastouudistuksen vuoksi voidaan loput DC-9-koneet poistaa syksyyn 2003 mennessä. Lentokaluksen uudistamisella on keskeinen vaikutus toiminnan ekote-

hokkuuteen ja melutaseisiin. Enemmän matkustajia voidaan kuljettaa pienemmällä polttoaineen kulutuksella ja vähemmän päästötin. Finnair Cateringissa on useiden vuosien ajan kehitetty ympäristöasioita ja nostettu ympäristönsuojelun tasoa. Muuttuva lainsäädäntö ja jätteiden hyötykäyttöävoitteet asettavat suuria haasteita lähitulevaisuudessa. Jo tällä hetkellä jätteiden tuottamiseen kohdistuu yhteiskunnan taloudellista ohjausta. Jätteiden ympäristökuormitus vaikuttaa yritysten jätekustannuksiin.

Tehoa lajittelulla ja kierrätyksellä

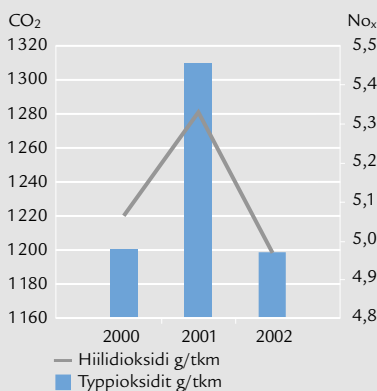
Finnair Cateringin toiminnan luonteen vuoksi merkittävät ympäristöasiat liittyvät erityisesti cateringtuotannosta tulevan jätteen määrän vähentämiseen ja hyödyntämiseen. Vuoden 2002 keväällä määritettiin uudet ympäristötavoitteet.

Lähtökohtana on pyrkiä vähentämään kalliin sekajätteen määrää sekä parantaa jätteen lajittelua ja uusiokäyttöä. Lajittelu lisää jonkin verran työkustannuksia, mutta sen kehittäminen on perusteltua lajitellusta jätteestä saatavien tuottojen ja siitä maksettavien alhaisempien käsittelymaksujen vuoksi.

Tällä hetkellä cateringissa on valmiudet toimittaa uusiokäyttöön Finnairin käytöstä poistetut muoviastiat, tarjoiluvaunut, alumiinitölkkit, metallitölkkit, pahvi, paperi, lasi, muovipullot ja osittain pakkauskartonki, jota käytetään erityisesti Finnairin kotimaan lennoilla.

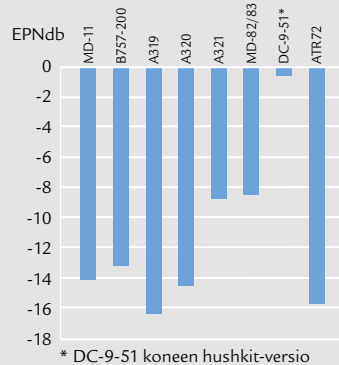
Finnair Catering sai keväällä 2001 ISO 14001 -standardin mukaisen ympäristösertifioinnin. Sertifiointi käsittää Helsinki-Vantaan lentokenttäalueella sijaitsevat catering- ja tradingtoiminnot.

TYPPIOKSIDI- JA HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

Lentoliikenteen aiheuttamat hiilidioksidi- (CO₂) ja typpioksidipäästöt (NO_x) suhteutettuna maksettuihin tonnikipometrihin (tkm).

LENTOMELU

* DC-9-51 koneen hushkit-versio

Finnairin lentokoneiden kolmen mittauspisteen yhteislaskettu marginaali ICAO:n luvun 3 melurajaan.

Kuljettaja-kuormajat Marko Vaarmala (vas.) ja Jyrki Väyrynen tuovat Finnair Cateringin valmistamat ateriat lennolle.

Ateriapalvelut ovat tärkeä osa matkustuselämystä. Finnair tuottaa ateriapalvelut ympäristöystävällisesti ja kantaa vastuunsa ympäristöstä myös kierrättämällä materiaaleja.

LIIKENNETIEDOT JA LAIVASTO

Finnairin liikennetietoja

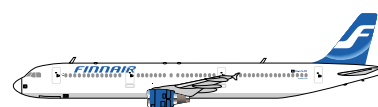
	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Lentotunnit	172 681	180 863	183 082	187 578	186 888	175 253
Lentokilometrit (1 000)	104 838	107 574	107 379	107 487	108 021	106 211
Tarjottuja henkilökilometrejä (milj.)	17 785	18 489	18 219	18 433	18 232	16 908
Myytyjä henkilökilometrejä (milj.)	12 793	12 796	12 700	12 916	13 096	11 922
Matkustajakäyttöaste, %	71,9	69,2	69,7	70,1	71,8	70,5
Tarjottuja tonnikilometrejä (milj.)	2 491	2 493	2 509	2 455	2 463	2 196
Myytyjä tonnikilometrejä (milj.)	1 439	1 417	1 464	1 439	1 474	1 314
Kokonaiskäyttöaste, %	57,8	56,8	58,4	58,6	59,8	59,8
Matkustajia (1 000)	7 037	7 537	7 542	7 437	7 552	6 853
Rahtia ja postia (1 000 kg)	72 084	71 900	82 847	74 131	75 950	72 518

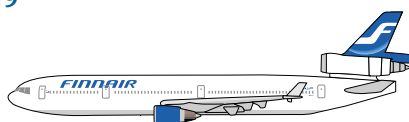
A319

A320

A321

MD-11

B757

DC-9-51

MD-82/83

ATR72

Finnairin laivasto 31.12.2002

	Matkustajapaikkoja	Lentokoneita	Omia koneita	Vuokrakoneita	Keskim. ikä
A319	126	6	4	2	1,9
A320	144	7	4	3	1,2
A321	181	4	4	0	3,3
MD-82/83	140-156	14	5	9	12,6
DC-9-51	122	8	8	0	24,2
ATR72	68	9	9	0	12
MD-11	287	4	3	1	10,4
B757	227	7	0	7	3,6
Yhteensä		59	37	22	9,8

Tilivuoden 2002 lopussa Finnairilla on ostosopimukset kolmeen ja vuokrasopimukset kuuteen Airbus A320 -luokan lentokoneeseen sekä yhteen Boeing MD-11 -koneeseen. Finnair vastaanottaa nämä lentokoneet vuosina 2003-2005. Finnairin vuonna 2002 ostamat kaksi lähes uutta Airbus A319 -lentokonetta sisältyvät taseeseen 31.12.2002. Nämä kaksi konetta otetaan käyttöön toukokuussa 2003.

TILINPÄÄTÖS

1.1.-31.12.2002

SISÄLTÖ

Hallituksen toimintakertomus	20
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.....	27
Konsernin tuloslaskelma	29
Konsernin tase	30
Konsernin rahoituslaskelma	31
Finnair Oyj:n tuloslaskelma	32
Finnair Oyj:n tase	33
Finnair Oyj:n rahoituslaskelma	34
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	35
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	43
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä ..	45
Hallintoneuvoston lausunto	45
Tilintarkastuskertomus	45
Taloudellinen kehitys 1998/99-2002	46
Tunnuslukujen laskentakaavat	47

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1.-31.12.2002

Yleiskatsaus

Keväällä 2002 orastanut talouden ja kysynnän elpyminen ei jatkunut tilikauden toisella puolella. Kannattavuuden parantumiseen vaikuttivat säästöohjelman toimenpiteet sekä onnistunut tarjonnan sopeuttaminen. Euroopan, kotimaan ja lomaliikenteen tarjontaa vähennettiin samalla kun kapasiteettia lisättiin Aasian kasvavilla markkinoilla, mikä johti matkustajakäyttöasteen parantumiseen 2,7 prosenttiyksiköllä 71,9 prosenttiin. Hintakilpailu kiristyi vuoden loppupuolella.

Liikematkustusluokan matkustajien määrä laski tilikauden aikana 8,3 prosenttia, mutta lasku tasaantui vuoden viimeisinä kuukausina. Rahtikysyntä kasvoi tilikauden lopussa koko vuoden kasvun jäädessä 0,5 prosenttiin.

Rakenneuudistus eteni IT- ja maakalustotoimintojen uudelleenjärjestelyjen myötä. Finnairin ja IBM:n tietotekniikkapalveluja tuottava yhteisyritys aloitti toimintansa 1.8.2002. Finnair omistaa uudesta yrityksestä 40 prosenttia ja IBM 60 prosenttia. IT-toimintojen kehittäminen jatkuu uudessa yhtiössä yhdessä strategisen partnerin kanssa. Lisäksi Finnair myi moottoroidun maakalustonsa sekä siihen liittyvän huolto- ja korjausliiketoiminnan ABB Service Oy:lle.

Epävarmuus talouskasvun elpymisestä sekä maailman poliittinen tilanne vaikeuttavat vuoden 2003 toiminnallisen tuloksen arvioimista. Finnair keskittyy edelleen kilpailukykyensä vahvistamiseen samalla kun Aasian-liikenteen tarjontaa lisätään.

Yhtiö on määritellyt taloudelliset tavoitteensa ja tähtää vähintään kuuden prosentin liikevoittoon lähivuosina.

Taloudellinen tulos

Konsernin tulos rahoituserien jälkeen ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja parani 18,9 miljoonaan euroon edellisen vuoden -12,6 miljoonan euron tappiosta. Tulos ennen poistoja, lentokoneiden leasemaksuja ja käyttöomaisuuden myyntivoittoja (EBITDAR) parani 8,1 prosenttia ja oli 211,5 miljoonaa euroa (195,6 milj. euroa), mikä on 12,9 prosenttia liikevaihdosta.

Liikevaihto nousi 0,5 prosenttia 1 639,9 miljoonaan euroon. Matkustajaliikenteen yksikkötuotot säilyivät edellisen vuoden tasolla, mutta rahtituotot huomioon ottaen koko liikenteen yksikkötuotot laskivat 1,9 prosenttia.

Toimintakulut laskivat tilivuoden aikana 1,5 prosenttia ja lentotoiminnan yksikkökustannukset 4,1 prosenttia. Vuoden 2001 loppupuolella aloitetun 115 miljoonan euron säästöohjelman tavoitteista saavutettiin pääosa. Merkittävää laskua tapahtui polttoaine-, maaselvitys- ja catering- sekä markkinointikuluissa ja poistoissa. Muiden toimintakulujen kasvuun vaikuttivat ulkoistettujen toimintojen kustannukset.

Huolimatta alentuneesta henkilömäärästä ja säästöohjelman toimenpiteistä, henkilöstökulut nousivat 1,9 prosenttia. Henkilöstökulujen osuus kaikista konsernin toimintakuluista nousi 30,0 prosenttiin, kun ne vuonna 2001 olivat 28,9 prosenttia. Tilivuonna kirjattiin eläkesäätiön kannatusmaksuja 86,8 miljoonaa euroa eli 14,7 prosenttia edellisvuotta enemmän. Tämä johtuu valtaosaltaan pörssikursien laskua seuranneesta eläkesäätiön sijoitustoiminnan edellisvuotta heikommasta kehityksestä sekä toteutetuista varhaiseläkejärjestelyistä. Finnairin eläkesäätiön varat katuvat täysimääräisesti eläkevastuut.

Yhden MD-11 -lentokoneen myynti ja takaisinvuokrausjärjestelystä sekä konsernin rakennejärjestelystä kirjatut käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat yhteensä 35,5 miljoonaa euroa. IT-toimintojen uudelleenjärjestelystä syntynyt myyntivoitto on yhteensä 22,6 miljoonaa euroa, josta 13,3 miljoonaa euroa on kirjattu vuoden 2002 tulokseen ja loput jaksotetaan vuosille 2003-2004. Edellisenä vuonna käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 21,5 miljoonaa euroa, mikä koostui pääasiassa neljän MD-80 -lentokoneen myynnistä.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 7,6 prosenttia (2,9 %) ja oman pääoman tuotto 5,9 prosenttia (1,2 %). Tulos osaketta kohden oli 0,43 euroa, edellisenä vuonna se oli 0,08 euroa. Tilivuoden lopussa oma pääoma osaketta kohden oli 7,58 euroa, edellisenä vuonna 7,22 euroa.

Investoinnit ja rahoitus

Tilivuoden investoinnit olivat ilman ennakkomaksuja yhteensä 102,4 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna ne olivat 281,1 miljoonaa euroa. Investointeihin sisältyy kaksi Airbus A319 -lentokoneen hankintaa. Koneiden aiempi operaattori oli konkurssiin mennyt Sabena. Koneet otetaan muutostöiden jälkeen käyttöön vuonna 2003. Muut tilivuonna 2002 toimi-

tetut viisi uutta Airbus A320 -perheen konetta on hankittu pitkäaikaisilla operatiivisilla vuokrasopimuksilla.

Tulorahoitus ilman myyntivoittoja ja satunnaiseriä oli 151,6 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 139,6 miljoonaa euroa. Vahvan kassavirran ansiosta korollista velkaa lyhennettiin 98,3 miljoonaa euroa, minkä jälkeen konsernilla oli nettovelkaa tilivuoden lopussa ainoastaan 20 miljoonaa euroa. Velkaantumisaste on laskenut 34,6 prosentista 3,1 prosenttiin ja omavaraisuusaste noussut 44,3 prosenttiin, kun se tilikauden alussa oli 41,3 prosenttia.

Konsernilla oli tilikauden lopussa likvidejä kassavaroja 301,7 miljoonaa euroa, minkä lisäksi käyttämättömien sovittujen lainaohjelmien määrä on yhteensä 238,4 miljoonaa euroa.

Osakkeet ja osakepääoma

Vuoden 2002 aikana Finnair Oyj:n osakkeen ylin kurssi Helsingin Pörssissä oli 5,10 euroa, alin kurssi 3,70 euroa ja keskimurssi 4,33 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.2002 oli 317,8 miljoonaa euroa. Tilivuoden alussa markkina-arvo oli sama. Vuoden 2002 aikana osakkeita vaihdettiin Helsingin Pörssissä 72,3 miljoonaa kappaletta (47,9 milj. kpl). Katsauskauden lopussa Suomen valtio omisti yhtiön osakkeista 58,4 prosenttia ja ulkomaisten ja hallintarekisteröityjen osuus oli 15,1 prosenttia.

Mikäli kaikki 31.12.2002 liikkeellä olevat vaihtovelkakirjat ja optiotodistukset vaihdetaan Finnair Oyj:n osakkeiksi, olisi Suomen valtion omistusosuus 55,2 prosenttia.

31.12.2002 vaihtamatta olleiden velkakirjojen ja optiotodistusten perusteella yhtiön osakepääoma voi nousta enintään 4 182 268,60 eurolla vastaten 4 920 316 osaketta.

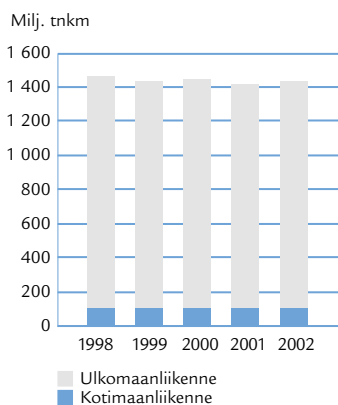
Henkilöstö

Tilikauden aikana Finnair-konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 10 476 henkilöä, mikä oli 3,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. IT- ja maakalustotoimintojen rakennejärjestelyjen seurauksena konsernin ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden palvelukseen siirtyi elo-syyskuussa yhteensä 232 henkilöä.

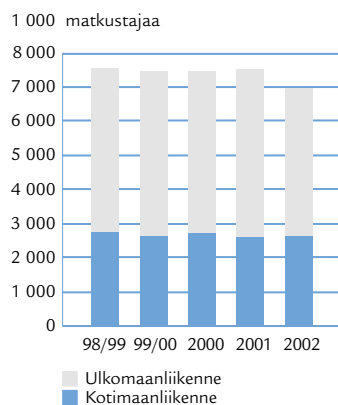
Yhtiöllä on noin kaksi vuotta voimassa olevat työehtosopimukset kaikkien muiden ammattijärjestöjen paitsi erilaisissa korjaamo- ja maapalvelutehtävissä työskenteleviä edustavan Ilmailualan Unionin kanssa. Sen kanssa neuvotellaan helmikuussa 2003 päättyvän sopimuksen uudistamisesta.

Finnair konsernilla on voittopalkkiojärjestelmä, joka mahdollistaa emoyhtiön ja eräiden tytäryhtiöiden henkilöstön osallistumisen konsernin tuloksen ja sijoitetun pääoman tuoton perusteella maksettavaan voittopalkkioon. Voittopalkkio maksetaan henkilöstörähistölle, joka on sitoutunut sijoittamaan osan voittopalkkiosta Finnair Oyj:n osakkeisiin. Konsernissa on käytössä myös kullekin liiketoimintayksikölle erikseen määritelty kannustinjärjestelmä. Palkkioiden yhteismäärä vuonna 2002 oli 6,6 miljoonaa euroa.

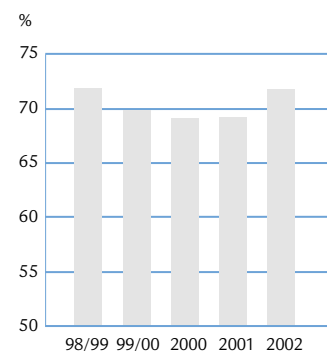
MYYDYT TONNIKILOMETRIT

MATKUSTAJAMÄÄRÄT

MATKUSTAJAKÄYTTÖASTE

Hallinto

Yhtiökokous päätti laskea hallintoneuvoston jäsenten määrää kahdeksastatoista kolmeentoista. Entiset tilintarkastajat valittiin uudelleen.

Finnairin hallintoneuvosto valitsi kalenterivuodeksi 2003 hallitukseen seuraavat uudet henkilöt: hallituksen puheenjohtajaksi valittiin ministeri Christoffer Taxell ja jäseniksi varatoimitusjohtaja Kari Jordan, valtiosihteeri Antti Satuli ja toimitusjohtaja Kaisa Vikkula. Vanhoista jäsenistä valittiin uudelleen ylijohdaja Samuli Haapasalo, varatuomari Ari Heiniö ja johtaja Helena Terho.

Reittiliikenne

Liiketoiminta-alue vastaa myynnistä, palvelukonsepteista, operatiivisesta lentotoiminnasta ja lentokaluston hankintaan ja rahoittamiseen liittyvistä toiminnoista. Yksikkö on edelleen vuokrannut lomaliikenne-toimialalle sen tarvitseman lentokaluston ja miehistöt. Reittiliikenne vuokraa myös rahtikapasiteettia konsernin rahtiliiketoiminta-alueen käyttöön.

Reittilentotoiminnan liikevaihto nousi 2,8 prosenttia 1 171,6 miljoonaan euroon. Liikevoitto ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja parani 31,7 miljoonaan euroon edellisvuoden 36,7 miljoonan euron liiketappiosta.

Liikematkustusluokan matkustajamäärä väheni yhtiön päämarkkina-alueella Euroopassa 10,5 prosenttia, mutta Aasian ja Pohjois-Amerikan reittien vahvan kasvun takia liikematkustusluokan kokonaiskysynnän lasku jäi 8,3 pro-

senttiin. Reittiliikenteen yksikkötuotto laski tilikauden aikana 4,0 prosenttia.

Lomaliikenne

Liiketoiminta-alue koostuu lomalentotoiminnasta ja Aurinkomatkat valmismatkayhtiöstä, joka on alallaan Suomen suurin yli 35 prosentin markkinaosuudella. Aurinkomatkat on edelleen kasvattanut vuoden 2002 aikana markkinaosuuttaan.

Lomalentojen tarjontaa vähennettiin, mikä johti toimialan liikevaihdon laskuun 1,4 prosentilla, 329,9 miljoonaan euroon. Liikevoitto parani 6,6 miljoonaan euroon (3,8 milj. euroa). Lomaliikenteen yksikkötuotto kehittyi hyvin koko vuoden kasvun ollessa 3,2 prosenttia.

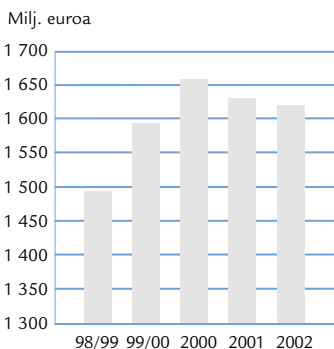
Rahti

Finnair Cargon toiminta perustuu ensisijaisesti Finnairin reittilentoverkoston ja lomaliikenteen sekä Helsingin gateway-aseman hyödyntämiseen lentorahtia kuljettaessa. Kapasiteettia vuokrataan tarvittaessa myös konsernin ulkopuolisilta rahtioperaattoreilta.

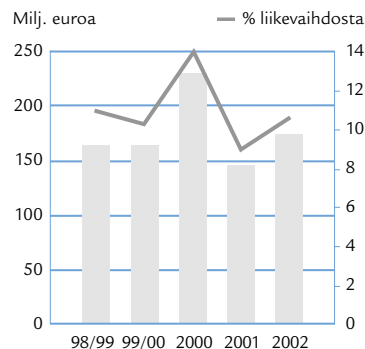
Rahtiliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 5,3 prosenttia 121,7 miljoonaan euroon. Liikevoitto ilman myyntivoittoja parani 1,2 miljoonaan euroon (-5,2 milj. euroa).

Finnair Cargo on jatkanut tarjontansa sopeuttamista vastaamaan paremmin kysyntää. Tilivuoden aikana vuokrattiin noin 28 prosenttia edellisvuotta vähemmän konsernin ulkopuolista rahtikapasiteettia.

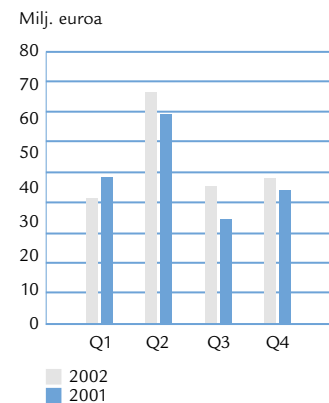
LIIVEVAIHTO

KÄYTTÖKATE, EBITDA

EBITDAR, ILMAN MYYNTIVOITTOJA

Lentotoimintapalvelut

Liiketoiminta-alue koostuu lentokoneiden huoltopalveluista, maapalveluista ja konsernin catering-toiminnoista.

Lentotoimintapalveluiden liikevaihto laski 11,3 prosenttia 426,9 miljoonaan euroon. Toteutetuista säästötoimista huolimatta kannattavuus heikkeni selvästi. Toimialan liiketappio ilman myyntivoittoja oli 2,3 miljoonaa euroa (liikevoitto 25,5 milj. euroa).

Liikevaihdon lasku johtui toimialan asiakkaiden alentu-
neesta volyymista ja laskeneesta palvelujen hintatasosta.

Matkapalvelut

Toimiala koostuu konsernin koti- ja ulkomaisten matkatoimistojen toiminnasta sekä matkailun varausjärjestelmätoimittajan Amadeus Finland Oy:n liiketoiminnasta.

Matkatoimistoalan liikevaihto nousi 4,7 prosenttia 98,1 miljoonaan euroon. Kannattavuus säilyi lähes edellisen vuoden tasolla liikevoiton ollessa 3,5 miljoonaa euroa (3,8 milj. euroa). Konsernin matkatoimistot ovat lisänneet etenkin räätälöityjen vapaa-ajan matkojen myyntiä samalla kun palvelu- ja toimenpidemaksujen käyttö yleistyy.

Tukipalvelut

Konsernin liiketoimintaa palvelevat funktiot, kuten eräät talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, kuuluvat tukitoimintoihin. Myös konsernin kiinteistöomaisuus sekä operatiiviseen toimintaan liittyvien kiinteistöjen hallinnointi ja ylläpito sekä toimitilapalvelut kuuluvat tukipalveluihin.

Valtaosa aiemmin tukipalveluihin kuuluneista tietohallinnon palveluista on ostettu 1.8.2002 alkaen toimintansa aloittaneelta IBM:n ja Finnairin yhteisyritykseltä. Pääasiasta tästä johtuen tukipalveluiden liikevaihto laski 25,3 prosenttia 72,5 miljoonaan euroon. Liikevaihto koostuu lähes kokonaan myynnistä konsernin muille yksiköille. Liiketappio ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja oli 16,3 miljoonaa euroa (+1,1 milj. euroa).

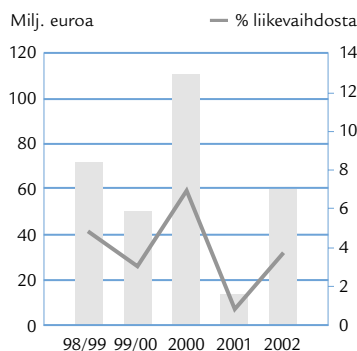
Lentotoiminnan volyymikehitys ja markkinatilanne

Vuonna 2002 eurooppalaisen lentoyhtiöjärjestö AEA:n jäsenlentoyhtiöiden kysyntä laski 4,6 prosenttia ja tarjontaa 8,8 prosenttia, mikä johti matkustajakäytösten paranemiseen 3,2 prosenttiyksiköllä. AEA-yhtiöiden osalta tarjontaa on leikattu eniten Pohjois-Atlantin liikenteessä. Vastaavalla jaksolla Finnairin AEA:ta keskimääräistä parempi matkustajakäytösten nousu reittiliikenteessä oli 4,5 prosenttiyksikköä nouden 64,9 prosenttiin.

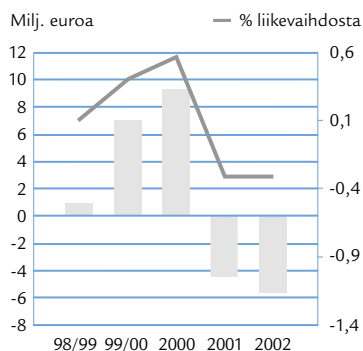
Finnairin kansainvälisessä reittiliikenteessä liikematkustusluokan matkustajamäärän lasku oli 8,3 prosenttia. Tilivuoden aikana liikematkustusluokan osuus kansainvälisestä reittiliikenteestä on laskenut 1,2 prosenttiyksikköä 20,9 prosenttiin. Liikematkustusluokan matkustajien määrä on kuitenkin kasvanut merkittävästi kaukoliikenteessä, erityisesti Aasian reiteillä, samalla kun määrä on vähentynyt Euroopan reiteillä.

Vuonna 2002 Aasian reittien osuus Finnairin matkustaja- ja rahtituotoista on noussut 17,0 prosenttiin, kun se

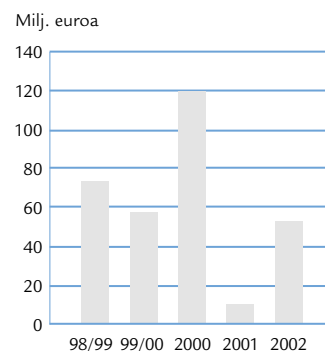
LIIKEVOITTO, EBIT

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ JA VEROJA

vastaavalla jaksolla vielä kaksi vuotta sitten oli 13,1 prosenttia.

Finnair on säilyttänyt asemansa yhtenä Euroopan täsmällisimpänä yhtiönä. Finnairin reittiliikenteen täsmällisyys oli 89,3 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 87,4 prosenttia. Kaukoliikenteen täsmällisyys oli kaikkien aikojen paras.

Lomaliikenteen kysyntä laski 8,4 prosenttia, mikä vastasi tarjonnan supistamista 8,2 prosentilla.

Kuljetettujen rahtikilojen määrä kasvoi 0,5 prosenttia. Finnairin koko liikenteen myydyt tonn kilometrit nousivat 1,8 prosenttia ja tarjotut tonn kilometrit 0,1 prosenttia, mikä johti kokonaiskäyttöasteen nousuun 1,0 prosenttiyksikköä 57,8 prosenttiin.

Palvelut ja tuotteet

Finnairin kaukoliikennestrategian painopistettä siirrettiin Aasian-liikenteeseen, jossa Finnairilla on maantieteen suoma etu matkustettaessa Aasian ja Euroopan välillä. Aasian-liikenteessä lisättiin viikkovuorojen määrää olemassa oleviin kohteisiin. Pekingin viikkovuorojen määrä kasvoi kolmesta viiteen ja Bangkokiin alettiin liikennöidä päivittäin.

Helmikuussa avattiin uusi reitti Bangkokin kautta Hongkongiin. Finnairilla on oikeudet kuljettaa matkustajia myös Hongkongin ja Bangkokin välisessä liikenteessä. Vuonna 2002 tarjonta Aasian liikenteessä kasvoi lähes 40 prosentilla. Käyttöaste Aasian-lennoilla oli yli 80 prosenttia.

Sekä Euroopan että kotimaan reittiverkostoja sopeutet-

tiin. Euroopan reittiverkostoon lisättiin muutamia lisävuoroja, jotka linkittyvät Aasian-lentoihin. Kokonaisuudessaan tarjontaa kuitenkin vähennettiin Euroopassa ja kotimaassa noin kymmenen prosenttia.

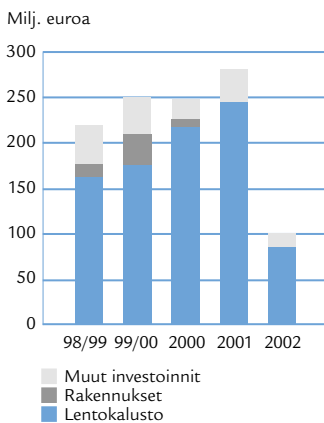
Golden Air on yhteistyössä Finnairin kanssa ryhtynyt liikenneöimään eräitä eteläisen Suomen reittejä, joiden liikennöinnin Finnair on lopettanut kannattavuussyistä. Tällä tavoin palvelujen ja jatko-yhteyksien tarjonta on turvattu. Myös vuonna 2002 avattu Stuttgartin-reitti lennetään Golden Airin kalustolla. Finnairin osakkuusyhtiö Aero Airlines AS aloitti maaliskuun lopussa liikenteen Helsingin ja Tallinnan välillä yhdellä ATR72 -koneella. Lähivuosien suunnitelmissa on kasvattaa Aeron roolia Baltian alueen liikenteessä.

Liikematkustuksen kasvaessa kaukoreiteillä lennonaikais-ta palvelua kehitettiin erityisesti liikematkustajan tarpeista käsin. Kaukolentojen liikematkustusluokkaa laajennettiin 28 paikasta 42 paikkaan. Monissa asiakastutkimuksissa Finnairin tarjoilu ja palvelu arvioitiin parhaaksi. Uuden Finnair-ilmeen uudistus eteni, kun palveluhenkilöstön asukokonaisuudet uudistettiin. Samanaikaisesti myös matkustamot ja Finnairin toimistot saivat uuden Finnair-ilmeen.

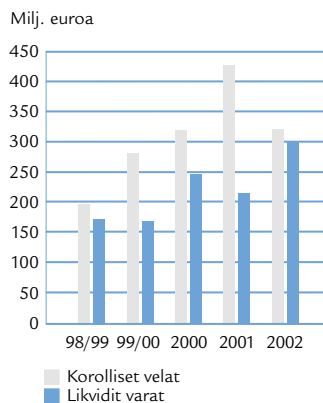
Lentoasemien automaateissa, Internetissä ja matkapuhelimissa toimivia, matkustamista helpottavia e-palveluja otettiin käyttöön. Sähköistä lentolippua käyttää kotimaan liikenteessä yli 50 prosenttia matkustajista.

Finnairin sähköinen liiketoiminta ja sähköiset palvelut saivat kesällä tunnustusta Airline Strategy Awards -kilpai-

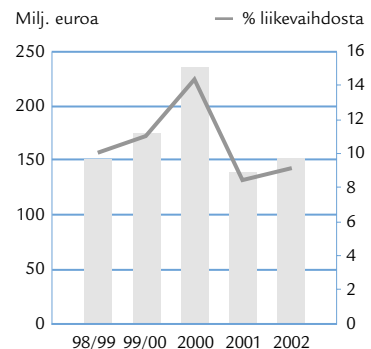
BRUTTOINVESTOINNIT

KOROLLISET VELAT JA LIKVIDIT VARAT

TULORAHOITUS

lussa. Perusteluissa todettiin, että Finnair on edelläkävijä teknologian hyödyntämisessä kannattavuuden parantamiseksi ja kustannusten leikkaamiseksi.

Yhteistyö muiden lentoyhtiöiden kanssa

Yhdysvaltain Liikenneministeriö (DOT) myönsi Finnairille ja sen oneworld-allianssipartnerille, American Airlinesille, ns. antitrust immuniteetti -suojan (kilpailuoikeudellinen puuttumattomuus), mikä antaa mahdollisuuden sopia yhtenäisestä reittiverkostosta, markkinoinnista ja palveluista. Asiakkaalle tämä näkyy mm. lisääntyneinä ja toimivina jatkoyhteyksinä Suomen ja Yhdysvaltojen välillä New Yorkin sekä Euroopan kautta, tehostuneina lentokenttäpalveluina sekä uusina yhteishintoina.

Finnair ja British Airways laajensivat toukokuusta alkaen yhteistyötä, joka mahdollistaa Finnairin reittiverkoston laajentamisen Lontoon kautta Etelä-Afrikkaan ja Kanadaan. Iberian kanssa sovittiin yhteistyöstä Espanjan kotimaan lennoilla. oneworld käynnisti selvitystyön yhteistyön laajentamiseksi matkustajien kuljetuksesta myös rahtiin, lentokoneiden huolto- ja vakuustointiin, lentokoulutukseen ja tuottolaskentaan. oneworld vahvisti asemansa kansainvälisimpänä lentoyhtiöallianssina lisäämällä yhteislentoaan ja keskinäisten elektronisten lippujen käyttöä sekä tuomalla markkinoille maailmanlaajuisia uusia hintoja. Finnair aloitti oman e-lippuyhteistyönsä American Airlinesin kanssa toukokuun lopussa.

Finnairin saama suoranainen hyöty allianssiyhteistyöstä muodostuu 30 miljoonan euron myynnistä, minkä arvosta yhteistyökumppanit myyvät lippuja Finnairin lennoille. Lisäksi oneworld-tuotteet tuovat suoraa lisämyyntiä 1,5 miljoonaa euroa kulujen ollessa kymmenesosa tästä. Kustannussäästöt kohoavat nykyisellä tasolla runsaaseen 400 000 euroon.

Johtavan englantilaisen matkailulehden Business Travellerin paljon matkustavat lukijat ovat valinneet oneworldin maailman parhaaksi lentoyhtiöallianssiksi vuosittaisessa äänestyksessään. Business Traveller Award -palkinto jaettiin lentoyhtiöliittoutumalle nyt ensimmäistä kertaa.

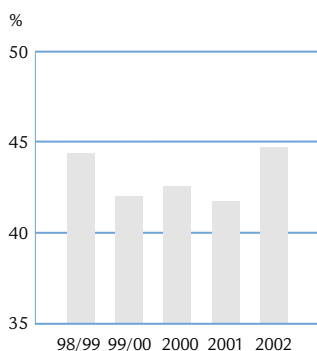
Kahdenvälisen yhteistyön kautta Finnairin kohdetarjonta kasvoi Keski-Euroopassa. Finnair ja SN Brussels Airlines aloittivat kesän alussa yhteistyön Helsingin ja Brysselin välisillä lennoilla.

Finnairilla ja Swiss-lentoyhtiöllä on voimassa Crossairin kanssa aikoinaan solmittu yhteistyösopimus. Sveitsiin matkavia Finnair palvelee tarjoamalla joustavan jatkoyhteyden myös junalla Zürichistä muualle Sveitsiin.

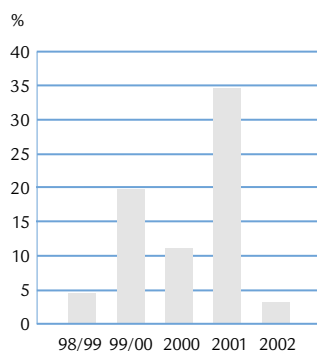
Lähiajan näkymät

Epävarmuus talouskasvun elpymisestä sekä maailmanpoliittinen tilanne vaikeuttavat vuoden 2003 toiminnallisen tuloksen arvioimista. Selvästi kiristynyt markkinatilanne ja mahdollinen uusien lentoyhtiöiden toiminnan aloittaminen vaikuttavat yksikkötuottojen heikkoon kehitykseen jatkossakin.

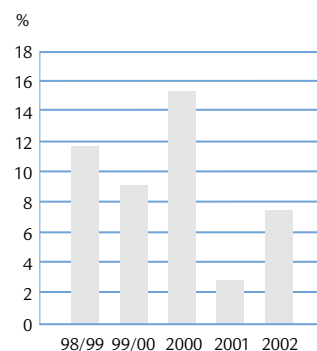
OMAVARAISUUSASTE

VELKAANTUMISASTE

SIOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

Finnair keskittyy edelleen kilpailukykyä vahvistamiseen kustannuksiaan leikkaamalla samalla kun konsernirakenteen kehittämistä jatketaan keskittymällä avainliiketoimintoihin, reitti- ja lomaliikenteeseen.

Aasian-reittiliikenteen vuoroja lisätään edelleen. Kesäkuussa aloitetaan lennot Osakaan ja syyskuussa Shanghaihin. Kumpaankin uuteen kohteeseen lennetään kolme kertaa viikossa. Pekingin viikkovuorojen määrä nousee kesäkuussa kuuteen ja myöhemmin syksyllä päivittäiseksi.

Merkittävimmät tarjonnan sopeutukset kohdistuvat Eurooppaan ja kotimaahan. Koko liikenteen kapasiteetin kasvun arvioidaan matkustajakilometreillä mitattuna olevan alle viisi prosenttia tammi-kesäkuussa 2003.

Finnair on suojannut vuoden 2003 ensimmäisen puoliskon lentopetrolistoista yli 60 prosenttia.

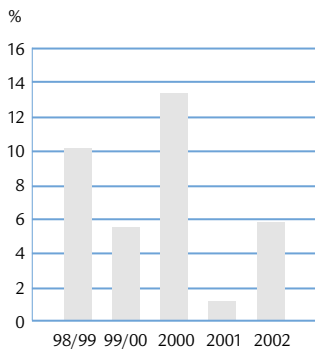
Tällä hetkellä Airbus A320 -perheen koneita on yhteensä 18 ja vuoden 2003 loppuun mennessä Airbus-lai-

vasto käsittää 24 konetta. Laivastostrategian mukaisesti laivaston yhtenäistämistä jatketaan siten, että viimeiset DC-9 -koneet poistetaan syksyyn 2003 mennessä. Pääasiassa Aasian liikenteeseen vuokrataan yksi laajarunkokone lisää, mikä nostaa MD-11 -koneiden määrän viiteen. Investointien arvioidaan olevan noin 70 miljoonaa euroa. Uudet Airbus A320 -perheen koneet hankitaan pitkäaikaisilla operatiivisilla vuokrasopimuksilla.

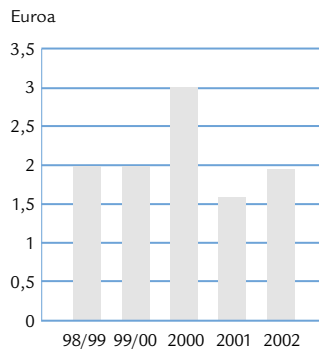
Hallituksen esitys osingonjaosta

Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat 322,5 miljoonaa euroa ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 307,7 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,15 euroa osakkeelta, yhteensä 12,7 miljoonaa euroa ja loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voitovarojen tilille.

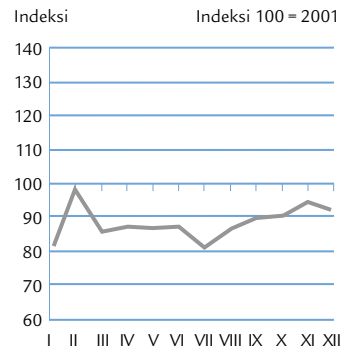
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO

RAHAVIRTA/OSAKE

POLTTOAINEEN KEHITYSINDEKSI

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Finnair Oyj:n ja konsernin tilinpäätös on laadittu noudattaen suomalaista tilinpäätöskäytäntöä ja Suomen uudistettuun kirjanpitolainsäädäntöön (31.12.1997) perustuvia laskentaperiaatteita. Pääkirjanpidon perusvaluutta on euro.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Finnair Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt myyntihetkeen asti.

Yhtiöiden keskinäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenotelmällä. Eliminoinnin yhteydessä syntynyt tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja tytäryhtiön hankintahetken omien pääomien välinen eliminointiero on kohdistettu ensisijaisesti niille omaisuserille, joista eliminointiero on aiheutunut ja se on poistettu käyttöomaisuuden poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt eliminointiero, konserniliikearvo, on poistettu hankintahetkellä. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on ennen yhdistelyä, mikäli mahdollista, oikaistu yhdenmukaisiksi konsernin laskentaperiaatteiden kanssa. Muuntaminen euroiksi on tehty tilinpäätöspäivän julkaistuihin keskikursseihin. Oman pääoman eliminoinnista aiheutuneet muuntoerot on käsitelty konsernin vapaata omaa pääomaa oikaisevina erinä.

Osuus niiden yhtiöiden tuloksista, joiden osakkeista ja äänivallasta konserni omistaa 20-50 prosenttia, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on esitetty erässä 'osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta'. Osakkuusyhtiöiden osalta osakkuusyhtiöaktiivat on kirjattu kerralla kuluiksi.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja vastuut on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän julkaistuihin keskikursseihin. Maksetut ja saadut ennakot ovat emoyhtiön taseessa maksupäivän kurssiin. Myyntisaamisten ja ostovelkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuina. Muiden saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssierot on esitetty rahoituksen kurssieroissa. Kertyneet kurssierot on kokonaisuudessaan kirjattu tuloslaskelmaan.

Johdannaissopimukset

Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehtyihin johdannaissopimuksiin liittyvät korot on jaksotettu suoriteperusteen mukaisesti joko korkotuotoiksi tai -kuluiksi. Operatiivisen liiketoiminnan suojauksesta aiheutuvat valuuttakurssierot sisältyvät liikevoittoon. Yksilöityjen taseen ulkopuolisten erien suojaamiseksi ja operatiivisen liiketoiminnan suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten kurssierot kirjataan samanaikaisesti suojatun erän kanssa.

Lentopetrolin hintasuojaus

Lentopetrolin hintasuojauksiin liittyvien johdannaissopimusten tulokset kirjataan samanaikaisesti suojauksen kohteena olevien lentotoiminnan polttoainekulujen oikaisuksi.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyihin hankintamenoihin.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat omaisuuden taloudelliseen käyttöikään ja alkuperäiseen hankintameno. Poistot lasketaan omaisuuslajista riippuen seuraavilla periaatteilla:

- Rakennusten poistot vaihtelevat 3-5 prosenttia poistamattomasta menojäännöksestä.
- Lentokoneet ja niiden moottorit tasapoistoin seuraavasti:
  - uudet A320-koneperheen lentokoneet 20 vuodessa 10 prosentin jäännösarvoon
  - aiemmin uutena hankitut suihkukoneet 15 vuodessa 10 prosentin jäännösarvoon
  - käytettyinä ostetut, kuusi vuotta vanhemmat, suihkukoneet 10 vuodessa 10 prosentin jäännösarvoon
  - uudet potkuriturpiinikoneet 12 vuodessa 10 prosentin jäännösarvoon
  - käytettyinä ostetut potkuriturpiinikoneet 10 vuodessa 10 prosentin jäännösarvoon
  - käytöstä poistuvat koneet tasapoistona kokonaan laivastouudistus suunnitelman mukaisena käyttöaikana
- Lentokonesimulaattorit poistetaan tasapoistoin 10 vuodessa ja yli 170 000 euroa maksavat tietokoneet tasapoistoin viidessä vuodessa.
- Muun aineellisen käyttöomaisuuden poistot ovat 23 prosenttia poistamattomasta menojäännöksestä.
- Aktivoidut pitkävaikutteiset menot poistetaan niiden luonteesta riippuen 3-10 vuodessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus muodostuu lentokaluston korjaus- ja huoltotoiminnan varaosista ja tarve-aineista sekä matkustajapalvelun myyntivarastosta. Vaihto-omaisuus on arvostettu keskimääräiseen hankintahintaan. Keskeneräisten töiden arvoon sisällytetään keskimääräiset palkkakustannukset ilman henkilösivukuluja, käytetyt vaihto-omaisuusaineet ja tarvikkeet sekä alihankintatyöt.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Leasing

Konsernin lentokaluston leasemaksut ovat merkittävät. Vuosittaiset leasemaksut on käsitelty vuokratuloina. Sopimusten mukaiset tulevat vuosina erääntyvät lentokaluston leasemaksut on esitetty taseen ulkopuolisina erinä liitetiedoissa.

Satunnaiset erät

Sellaiset tuotot ja kulut, jotka perustuvat tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin esitetään satunnaisissa erissä. Myös laskentakäytännön ja menettelytapojen muutosten vaikutukset tulokseen kirjataan satunnaisiin eriin.

Tutkimus- ja kehityksenot

Lentokoneiden, järjestelmien sekä liikennöinnin teknologian tutkimus- ja kehittämistyö suoritetaan pääosin valmistajien toimesta. Markkinointiin ja asiakaspalveluun liittyvät tutkimus- ja tuotekehityksenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Tilinpäätössiirrot

Konserniyhtiöiden erillistilinpäätöksissä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus, poistoero, esitetään taseen erässä 'tilinpäätössiirtojen kertymä' ja

sen muutos tuloslaskelmassa erässä 'tilinpäätössiirrot'. Konsernitaseessa tilinpäätössiirtojen kertymä on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen.

Välittömät verot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut ja laskennallisen verovelan muutos. Laskennallinen verovelka on laskettu tilikaudella voimassa olevan verokannan mukaan. Lentokaluston myyntivoitoista on merkitty konsernitaseeseen laskennallinen verovelka perustuen kirjanpitolainsäädännön uudistukseen koskien jaksotuserojen laskennallisia veroja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin kotimaisissa yhtiöissä henkilöstön lakisääteinen ja muu eläketurva on järjestetty pääosin Finnairin eläkesäätiössä ja osittain kotimaisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Finnairin eläkesäätiö on yhteiseläkesäätiö, johon tilikauden lopussa kuuluivat emoyhtiö ja seitsemän tytäryhtiötä. Emoyhtiön ja viiden tytäryhtiön osalta on säätiössä järjestetty sekä TEL:n mukainen perusturva että lisäeläketurva. Eläkesäätiö on lisäeläketurvan osalta suljettu vuonna 1992 lukuun ottamatta liikennelentäjiä.

Finnairin eläkesäätiön eläkevastuu on katettu yhteenlasketun perusturvan ja lisäeläketurvan osalta täysin. Eläkevastuita koskevia tietoja on esitetty liitetiedoissa.

Ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat eläkejärjestelynsä paikallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti.

Emoyhtiön toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien eläkesopimukset ovat yksilöllisiä, sopimusten eläkeikä vaihtelee 60:stä 65:een vuoteen.

Tilikausien vertailukelpoisuus

Toimialakohtaiset liikevaihdon erittelyt on vertailuvuodelta muutettu bruttoperiaatteen mukaiseksi.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.2002– 31.12.2002 Milj. euroa	1.1.2001– 31.12.2001 Milj. euroa	Liite
Liikevaihto	1 639,9	1 631,0	1
Valmistus omaan käyttöön	2,9	2,4	
Liiketoiminnan muut tuotot	58,9	46,7	2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-0,4	0,2	
LIIKETOIMINNAN TUOTOT	1 701,3	1 680,3	
LIIKETOIMINNAN KULUT			
Materiaalit ja palvelut	515,5	540,9	3
Henkilöstökulut	491,8	482,5	4
Poistot	114,5	132,1	5
Liiketoiminnan muut kulut	519,4	511,5	6
	-1 641,3	-1 667,0	
LIIKEVOITTO	60,0	13,3	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-5,6	-4,5	7
VOITTO ENNEN VEROJA	54,4	8,9	
VÄLITTÖMÄT VEROT			
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-0,7	-2,8	
Laskennallisen verovelan muutos	-16,5	1,4	
	-17,2	-1,4	10
VÄHEMMISTÖOSUUS TULOKSESTA	-0,3	-0,3	
TILIKAUDEN VOITTO	36,8	7,1	

KONSERNIN TASE

	31.12.2002		31.12.2001	
	Milj. euroa		Milj. euroa	Liite
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				11
Aineettomat hyödykkeet	19,6		23,2	
Aineelliset hyödykkeet	920,5		1 053,8	
Sijoitukset				
Osuudet osakkuusyrietyksissä	4,2		2,1	
Muut sijoitukset	13,4	957,7	14,7	1 093,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	56,5		55,3	12
Pitkäaikaiset saamiset	15,3		12,3	13
Lyhytaikaiset saamiset	148,6		132,1	14
Rahoitusarvopaperit	284,8		194,2	15
Rahat ja pankkisaamiset	16,9	522,1	20,5	414,3
		1 479,8		1 508,1
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				17
Osakepääoma	72,0		72,0	
Ylikurssirahasto	5,6		5,6	
Vararahasto	147,7		147,7	
Edellisten tilikausien voitto	380,5		379,3	
Tilikauden voitto	36,8	642,7	7,1	611,8
Pääomalaina		5,7		5,7
Oma pääoma yhteensä		648,4		617,5
VÄHEMMISTÖOSUUDET		0,9		0,8
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka	116,4		100,2	19
Pitkäaikainen vieras pääoma	279,3		296,3	20,23
Lyhytaikainen vieras pääoma	434,8	830,6	493,3	889,8
		1 479,8		1 508,1

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2002– 31.12.2002 Milj. euroa	1.1.2001– 31.12.2001 Milj. euroa
Liiketoiminta		
Liikevoitto	60	13
Poistot	115	132
Nettokäyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)/vähennys (+)	-1	1
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-)/vähennys (+)	-17	97
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)/vähennys (-)	33	-105
Rahoitustuotot ja -kulut (netto)	-6	-4
Verot	-17	-1
Liiketoiminnan rahavirta	167	132
Investoinnit		
Investoinnit lentokalustoon	-86	-246
Investoinnit rakennuksiin	0	0
Muut investoinnit	-16	-35
Ennakkomaksujen muutos	46	20
Käyttöomaisuusinvestoinnit yhteensä	-56	-261
Käyttöomaisuuden myyntituotot	76	45
Investointien rahavirta	20	-217
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-1	40
Pitkäaikaisten liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2	-12
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-92	61
Osingonjako	-6	-34
Rahoituksen rahavirta	-100	55
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys (+)/vähennys (-)	87	-30
Likvidit varat tilikauden alussa	215	245
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys (-)/lisäys (+)	87	-30
Likvidit varat tilikauden lopussa	302	215

FINNAIR OYJ:N TULOSLASKELMA

	1.1.2002– 31.12.2002 Milj. euroa	1.1.2001– 31.12.2001 Milj. euroa	Liite
Liikevaihto	1 361,6	1 389,9	1
Valmistus omaan käyttöön	2,9	2,4	
Liiketoiminnan muut tuotot	56,2	44,8	2
LIIKETOIMINNAN TUOTOT	1 420,6	1 437,1	
LIIKETOIMINNAN KULUT			
Materiaalit ja palvelut	430,5	475,4	3
Henkilöstökulut	393,7	390,2	4
Poistot	105,3	121,7	5
Liiketoiminnan muut kulut	458,5	461,5	6
	-1 388,0	-1 448,9	
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	32,6	-11,8	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2,8	-1,0	7
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	29,8	-12,8	
Satunnaiset erät	20,2	8,1	
Tuloverot satunnaisista eristä	-5,9	-2,3	
	14,3	5,7	8
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	44,2	-7,0	
Tilinpäätössiirrot	27,3	16,5	9
Välittömät verot	-17,6	-0,9	10
TILIKAUDEN VOITTO	53,9	8,5	

FINNAIR OYJ:N TASE

	31.12.2002		31.12.2001	
	Milj. euroa		Milj. euroa	Liite
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	10,8		12,8	11
Aineelliset hyödykkeet	820,3		939,0	
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	73,7		73,6	
Muut sijoitukset	13,9	918,7	12,6	1 038,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	45,0		43,3	12
Pitkäaikaiset saamiset	57,8		60,9	13
Lyhytaikaiset saamiset	148,8		147,7	14
Rahoitusarvopaperit	284,8		194,2	15
Rahat ja pankkisaamiset	11,7	548,1	15,9	461,9
		1 466,9		1 500,1
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	72,0		72,0	17
Ylikurssirahasto	5,6		5,6	
Vararahasto	147,7		147,7	
Edellisten tilikausien voitto	253,8		251,2	
Tilikauden voitto	53,9	533,1	8,5	485,1
Pääomalaina		5,7		5,7
Oma pääoma yhteensä		538,8		490,8
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		123,6		150,9
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka	79,2		71,1	19
Pitkäaikainen vieras pääoma	277,6		294,8	20, 23
Lyhytaikainen vieras pääoma	447,6	804,5	492,5	858,3
		1 466,9		1 500,1

FINNAIR OYJ:N RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2002– 31.12.2002 Milj. euroa	1.1.2001– 31.12.2001 Milj. euroa
Liiketoiminta		
Liikevoitto/-tappio	33	-12
Oikaisut liikevoittoon (poistot)	105	122
Nettokäyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)/vähennys (+)	-2	3
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-)/vähennys (+)	-1	27
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)/vähennys (-)	21	-85
Rahoitustuotot ja -kulut (netto)	-3	-1
Satunnaiset erät	14	6
Verot	-18	-1
Liiketoiminnan rahavirta	150	58
Investoinnit		
Investoinnit lentokalustoon	-86	-244
Investoinnit rakennuksiin	0	0
Muut investoinnit	-14	-29
Ennakkomaksujen muutos	46	20
Käyttöomaisuusinvestoinnit yhteensä	-54	-254
Käyttöomaisuuden myyntituotot	67	44
Investointien rahavirta	13	-210
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-9	60
Pitkäaikaisten liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	4	0
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-66	94
Osingonjako	-6	-34
Rahoituksen rahavirta	-76	120
Laskelman mukainen		
likvidien varojen lisäys (+)/vähennys (-)	86	-32
Likvidit varat tilikauden alussa	210	242
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys (-)/lisäys (+)	86	-32
Likvidit varat tilikauden lopussa	297	210

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖSTEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1-12/2002	1-12/2001	1-12/2002	1-12/2001
	Milj. euroa		Milj. euroa	
1. Liikevaihto ja liikevoitto toimialoittain				
Liikevaihto toimialoittain				
Reittiliikenne	1 171,6	1 140,2	1 166,5	1 140,2
Lomaliikenne	329,9	334,6	218,9	236,2
Rahti	121,7	115,6	-	30,3
Lentotoimintapalvelut	426,9	481,3	298,4	339,7
Matkapalvelut	98,1	93,7	-	-
Tukipalvelut	72,5	97,1	25,8	47,7
- Sisäiset oikaisut	-580,8	-631,5	-348,0	-404,2
Yhteensä	1 639,9	1 631,0	1 361,6	1 389,9
Liikevaihdon jakautuma markkina-alueittain %:a liikevaihdosta				
Suomi	55 %	50 %	45 %	47 %
Eurooppa	30 %	38 %	42 %	41 %
Muut	15 %	12 %	13 %	12 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %
Liikevoitto toimialoittain				
Reittiliikenne	45,6	-18,7	44,7	-18,7
Lomaliikenne	6,6	3,8	3,1	2,8
Rahti	2,0	-5,2	-	0,5
Lentotoimintapalvelut	4,5	25,5	-3,1	14,1
Matkapalvelut	3,5	3,8	-	-
Tukipalvelut	-2,3	4,1	-12,1	-10,4
Yhteensä	60,0	13,3	32,6	-11,8
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Lentokaluston myyntivoitto	13,9	18,0	13,1	16,2
Myyntivoitto osakkeista	21,5	3,0	19,9	3,1
Muut	23,5	25,7	23,2	25,4
Yhteensä	58,9	46,7	56,2	44,8
3. Materiaalit ja palvelut				
Korjaamojen aineostot	39,7	44,9	39,7	44,9
Maaseivitys- ja cateringkulut	108,4	120,8	114,3	133,2
Lentotoiminnan polttoaineet	166,3	193,0	166,1	192,9
Valmismatkatoiminnan kulut	85,6	73,8	-	-
Lentokaluston korjaus ja huolto	40,7	41,4	40,7	41,4
Tietohallintopalvelut	46,7	38,1	43,8	36,8
Muut erät	28,1	29,0	25,9	26,2
Yhteensä	515,5	540,9	430,5	475,4
4. Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	361,7	365,0	286,3	292,3
Eläkekulut	90,5	77,6	74,6	65,5
Muut henkilösivukulut	39,6	39,9	32,8	32,4
Yhteensä	491,8	482,5	393,7	390,2
Johdon palkat ja palkkiot				
Hallinto ja toimitusjohtajat	1,0	1,1	0,5	0,5
Henkilöstö keskimäärin				
Reittiliikenne	3 597	3 569	3 629	3 569
Lomaliikenne	330	336	35	36
Rahti	413	422	-	-
Lentotoimintapalvelut	4 342	4 589	3 428	3 691
Matkapalvelut	1 342	1 422	-	-
Tukipalvelut	452	509	351	405
Yhteensä	10 476	10 847	7 443	7 701
5. Poistot				
Suunnitelman mukaiset poistot tuloslaskelmassa				
Muista pitkävaikutteisista menoista	7,3	7,6	5,2	5,3
Rakennuksista	3,7	3,9	-	-
Lentokalustosta	88,5	99,9	88,5	99,9
Muusta kalustosta	15,0	20,7	11,6	16,5
Yhteensä	114,5	132,1	105,3	121,7
6. Liiketoiminnan muut kulut				
Lentokaluston leasemaksut	72,5	71,7	72,5	71,7
Rahtikapasiteetin vuokrat	14,2	20,0	-	5,4
Lentokapasiteetin muut vuokrat	14,7	10,5	14,7	10,5
Toimitila ja muut vuokrat	45,1	47,3	44,5	50,0
Liikennöimismaksut	127,2	122,1	126,2	122,1
Myynti- ja markkinointikulut	98,9	110,3	92,2	104,5
Muut erät	146,8	129,6	108,5	97,3
Yhteensä	519,4	511,5	458,5	461,5

	Konserni		Emoyhtiö	
	1-12/2002	1-12/2001	1-12/2002	1-12/2001
	Milj. euroa		Milj. euroa	
7. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	3,4	2,8
Omistusyhteisyrityksiltä	1,1	0,4	1,0	0,4
Muilta	0,1	0,1	0,1	0,0
Osinkotuotot yhteensä	1,2	0,5	4,5	3,3
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	-	-	2,1	0,0
Muilta	0,0	0,8	0,0	0,8
Yhteensä	0,0	0,8	2,1	0,8
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	1,3	1,3	6,6	4,1
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	-	-	0,1	3,7
Korkotuotot muilta	9,3	10,3	8,6	9,4
Rahoitustuotot muilta	5,9	3,2	5,8	3,0
Yhteensä	15,3	13,4	14,5	16,1
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	16,5	14,8	21,1	20,2
Sijoitusten arvonalennukset				
Rahoitusarvopaperien arvomuutokset	0,1	0,6	0,1	0,6
Yhteensä	0,1	0,6	0,1	0,6
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Korkokulut konserniyhtiöille	-	-	-2,3	-2,2
Korkokulut muille	-14,6	-15,5	-14,6	-15,5
Muut rahoituskulut muille	-7,6	-4,3	-7,1	-4,1
Yhteensä	-22,3	-19,8	-24,0	-21,8
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-5,6	-4,5	-2,8	-1,0
Erään korko- ja rahoitustuotot sisältyy kurssivoittoja	5,8	3,0	5,8	3,0
Erään korko- ja muut rahoituskulut sisältyy kurssitappioita	-6,6	-1,3	-6,6	-2,1
8. Satunnaiset erät				
Saadut konserniavustukset	20,2	13,1	20,2	8,1
Myydytty konserniavustukset	-20,2	-13,1	-	-
Tuloverot satunnaisista eristä	-	-	-5,9	-2,3
Yhteensä	0,0	0,0	14,3	5,7
9. Tilinpäätössiirrot				
Suunitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				
Rakennuksista	-	-	-	0,0
Kalustosta	-	-	27,3	16,4
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)/vähennys (+)	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	27,3	16,5
10. Välittömät verot				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	0,7	2,8	6,0	-2,4
Laskennallisen verovelan muutos tilinpäätössiirroista/jaksotuseroista	16,5	-1,4	-23,6	3,3
Yhteensä	17,2	1,4	-17,6	0,9
11. Pysyvät vastaavat				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno tilikauden alussa	1,7	1,7	-	1,7
Muutos	0,0	0,0	-	-1,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	1,7	1,7	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno tilikauden alussa	58,6	51,8	34,3	39,6
Lisäykset	5,3	9,0	4,3	6,2
Vähennykset	-1,6	-2,2	-1,0	-11,5
Hankintameno tilikauden lopussa	62,3	58,6	37,6	34,3
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	2,1	0,2	1,9	7,2
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	-46,6	-37,4	-28,6	-28,6
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	17,9	21,4	10,8	12,8
Maa-alueet				
Hankintameno tilikauden alussa	0,8	0,8	-	0,7
Lisäykset	0,0	0,0	-	-
Vähennykset	0,0	0,0	-	-0,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,8	0,8	-	-

	Konserni		Emoyhtiö	
	1-12/2002	1-12/2001	1-12/2002	1-12/2001
	Milj. euroa		Milj. euroa	
Rakennukset				
Hankintameno tilikauden alussa	179,0	180,9	-	179,5
Lisäykset	0,6	1,0	-	-
Vähennykset	-1,7	-2,9	-	-179,5
Hankintameno tilikauden lopussa	177,9	179,0	-	-
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	-	-	-	80,7
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	-88,9	-85,1	-	-80,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	89,0	93,8	-	-
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden alussa	-	-	-	10,3
Poistoeron muutos	-	-	-	-10,3
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden lopussa	-	-	-	0,0
Lentokalusto				
Hankintameno tilikauden alussa	1 421,8	1 251,8	1 415,7	1 247,5
Lisäykset	88,3	246,1	86,5	244,4
Vähennykset	-45,2	-76,1	-37,4	-76,1
Hankintameno tilikauden lopussa	1 464,8	1 421,8	1 464,8	1 415,7
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	47,0	39,1	47,0	39,1
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	-743,7	-647,3	-743,6	-647,3
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	768,2	813,6	768,2	807,5
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden alussa	-	-	150,8	167,2
Poistoeron muutos	-	-	-27,3	-16,4
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden lopussa	-	-	123,5	150,8
Muu kalusto				
Hankintameno tilikauden alussa	290,4	271,2	251,2	240,5
Lisäykset	8,5	24,9	7,0	20,7
Vähennykset	-30,2	-5,7	-28,5	-10,0
Hankintameno tilikauden lopussa	268,7	290,4	229,7	251,2
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	24,6	1,2	24,5	-
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	-254,0	-215,6	-225,4	-189,3
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	39,3	76,0	28,9	61,9
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden alussa	-	-	0,1	0,1
Poistoeron muutos	-	-	0,0	0,0
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus tilikauden lopussa	-	-	0,0	0,1
Kirjanpitoarvosta tilikauden lopussa koneiden ja laitteiden osuus	799,8	874,7	792,2	862,1
Ennakkomaksut				
Hankintameno tilikauden alussa	69,6	89,3	69,6	89,3
Muutos	-46,3	-19,7	-46,3	-19,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	23,3	69,6	23,3	69,6
Sijoitukset				
Osakkuusyritykset				
Hankintameno tilikauden alussa	2,1	1,9	0,7	0,7
Lisäykset	2,1	0,2	2,5	-
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	4,2	2,1	3,2	0,7
Konserniyritykset				
Hankintameno tilikauden alussa	-	-	73,6	7,6
Lisäykset	-	-	0,0	67,3
Vähennykset	-	-	-	-1,3
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	-	-	73,7	73,6
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno tilikauden alussa	8,4	6,7	5,7	5,6
Lisäykset	-	2,2	-	2,2
Vähennykset	-0,3	-0,5	-0,2	-2,1
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	8,1	8,4	5,5	5,7
Lainasaamiset				
Hankintameno tilikauden alussa	6,3	6,0	6,3	6,6
Lisäykset	0,1	0,9	0,1	0,3
Vähennykset	-1,1	-0,6	-1,1	-0,6
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	5,3	6,3	5,3	6,3
Käyttöomaisuuden vakuutusarvot				
Lentokoneiden ja varamoottorien tasearvo milj. euroa	768,2	813,6		
Vakuutusarvo milj. euroa	2 240,3	2 609,8		
Vakuutusarvo USD Mill.	2 349,4	2 300,0		

Konsernin omaisuus on vakuutettu jälleenhankinta-arvosta. Lentokaluston vakuutusarvot ovat USD-perusteisia. Muun omaisuuden osalta jälleenhankinta-arvoja ei ole määritelty yksityiskohtaisesti.

Sijoitukset	Konsernin omistus %	Emoyhtiön omistus %
Osakkuusyhtiöt		
Gourmet Nova Finland Oy, Helsinki	40,00	40,00
Suomen Jakelutiet Oy, Helsinki	47,50	-
Amadeus Estonia, Viro	33,25	-
Toivelomat Oy, Helsinki	48,53	-
Aerosystems Oy	40,00	40,00
Suomen ilmailuopisto Oy	49,50	49,50
Konserniyhtiöt		
Kiinteistö Oy Aerolan A-talot, Vantaa	100,00	-
Kiinteistö Oy Aerolan B-talot, Vantaa	100,00	-
Finnair Cargo Oy, Helsinki	100,00	100,00
Amadeus Finland Oy, Helsinki	95,00	95,00
Matkatoimisto Oy Area, Helsinki	100,00	100,00
Area Baltica Reisiburoo AS, Viro	100,00	100,00
A/S Estravel Ltd, Viro	72,02	-
Oy Aurinkomatkat - Suntours Ltd Ab, Helsinki	99,13	81,30
Finnair Travel Services Oy, Helsinki	100,00	100,00
Finnair Catering Oy, Helsinki	100,00	100,00
Finnair Facilities Management Oy, Helsinki	100,00	100,00
SkyCellar Oy, Helsinki	100,00	100,00
Aero Airlines, Viro	49,00	49,00
Finn catering Oy, Vantaa	100,00	-
Norvista Travel Ltd, Kanada	100,00	100,00
Norvista Ltd, USA	100,00	100,00
Karair Ab, Ruotsi	100,00	100,00
Mikkelin Matkatoimisto Oy, Mikkelä	51,00	-
Norvista B.V., Alankomaat	100,00	100,00
Suomen Matkatoimisto Oy, Helsinki	100,00	100,00

	1-12/2002	Konserni 1-12/2001	1-12/2002	Emoyhtiö 1-12/2001
		Milj. euroa		Milj. euroa
Muut osakkeet				
Julkisesti kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden markkina-arvo	2,4	6,4	1,9	5,1
kirjanpitoarvo	0,5	0,5	0,2	0,2
erotus	1,8	5,8	1,6	4,9
Muut sijoitukset, lainasaamiset				
Konserniyrityksiltä	-	-	-	-
Omistusyhteisyritykset	-	-	-	-
Muilta yrityksiltä	5,3	6,3	5,3	6,3
Yhteensä	5,3	6,3	5,3	6,3
12. Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	55,1	54,3	43,6	42,5
Keskeneräiset tuotteet	1,4	1,0	1,4	0,8
Yhteensä	56,5	55,3	45,0	43,3
13. Pitkäaikaiset saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset konserniyhtiöiltä				
Lainasaamiset	-	-	42,6	48,7
Yhteensä	-	-	42,6	48,7
Pitkäaikaiset saamiset muilta				
Lainasaamiset	-	-	-	-
Siirtosaamiset	-	-	-	-
Muut saamiset	15,3	12,3	15,3	12,2
Yhteensä	15,3	12,3	15,3	12,2
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	15,3	12,3	57,8	60,9

	Konserni		Emoyhtiö	
	1-12/2002	1-12/2001	1-12/2002	1-12/2001
	Milj. euroa		Milj. euroa	
14. Lyhytaikaiset saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset konserniyhtiöiltä				
Myyntisaamiset	-	-	18,1	23,6
Siirtosaamiset	-	-	21,7	13,0
Muut saamiset	-	-	7,5	-
Yhteensä	-	-	47,3	36,6
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	0,0	0,1	0,0	0,0
Siirtosaamiset	0,0	0,0	-	-
Yhteensä	0,0	0,1	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset muilta				
Myyntisaamiset	99,1	91,4	67,7	56,6
Siirtosaamiset	31,8	26,5	23,4	18,6
Muut saamiset	17,8	14,0	10,4	35,9
Yhteensä	148,6	132,0	101,5	111,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	148,6	132,1	148,8	147,7
15. Rahoitusarvopaperit				
Lyhytaikaiset sijoitukset	284,8	194,2	284,8	194,2
Jälleenhankintahintojen ja aktivoidun hankintamenon erotus ei ole olennainen.				
16. Rahat ja pankkisaamiset				
Erä sisältää konsernin pankkitileillä olevat varat				
17. Oma pääoma				
Osakepääoma tilikauden alussa	72,0	72,0	72,0	72,0
Rahastoanti	0,0	-	0,0	-
Osakepääoma tilikauden lopussa	72,0	72,0	72,0	72,0
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	5,6	5,6	5,6	5,6
Vararahasto tilikauden alussa	147,7	147,7	147,7	147,7
Rahastoanti	-	-	-	-
Vararahasto tilikauden lopussa	147,7	147,7	147,7	147,7
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden alussa	386,4	413,2	259,7	285,1
Osingonjako	-5,9	-33,9	-5,9	-33,9
Muuntoero	0,0	0,0	-	-
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	380,5	379,3	253,8	251,2
Tilikauden voitto	36,8	7,1	53,9	8,5
Pääomalainat tilikauden lopussa	5,7	5,7	5,7	5,7
Oma pääoma yhteensä	648,4	617,5	538,8	490,8
Jakokelpoiset varat				
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden alussa	386,4	413,2	259,7	285,1
Osingonjako	-5,9	-33,9	-5,9	-33,9
Muuntoero	0,0	0,0	-	-
Tilikauden voitto	36,8	7,1	53,9	8,5
	417,3	386,4	307,7	259,7
Vapaaehtoiset varaukset omassa pääomassa	-94,8	-114,4	-	-
	322,5	272,0	307,7	259,7
Vapaaehtoiset varaukset				
Kertynyt poistoero	133,3	160,9	-	-
Asuintalovaraus	0,3	0,2	-	-
	133,6	161,1	-	-
Laskennallinen verovelka vapaaehtoisista varauksista	-38,7	-46,7	-	-
Yhteensä	94,8	114,4	-	-
18. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Kertynyt poistoero	-	-	123,6	150,9
19. Laskennallinen verovelka				
Tilinpäätössiirroista	38,7	46,7	-	-
Laskennallinen verosaaminen, muista jaksotuseroista	-1,5	-17,4	-0,9	-16,4
Laskennallinen verovelka, muista jaksotuseroista	79,2	70,8	79,2	71,1
Yhteensä	116,4	100,2	78,3	54,7
20. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	221,0	238,1	221,0	238,1
Eläkelainat	53,3	53,5	53,1	53,1
Muut pitkäaikaiset velat	5,1	4,8	3,6	3,6
Yhteensä	279,3	296,3	277,6	294,8
Lainojen lyhennykset				
Tilikautena 2003	25,7	-	25,7	-
Tilikautena 2004	31,5	-	31,5	-
Tilikautena 2005	25,8	-	25,8	-
Tilikautena 2006	25,9	-	25,9	-
Tilikautena 2007	26,0	-	26,0	-
Tilikautena 2008 -	175,8	-	174,1	-
Yhteensä	310,7	-	309,0	-

21. Vaihdeettava debentuurilaina (pääomalaina)

Vaihdeettava debentuurilaina 38.683.223,09 euroa laskettiin liikkeelle 28.2.1994. Lainan korko on 7 % vuoteen 2004 asti. Tämän jälkeen korko on 5 prosenttisyyskorkoa yli 12 kk:n Euribor-koron. Lainalla ei ole eräpäivää. Laina on luonteeltaan pääomalaina, jonka ehdoissa on seuraavat pääomalainan erityispiirteet:

- 1) lainaan perustuvilla saatavilla on huonompi etuoikeus kuin yhtiön muilla sitoumuksilla;
- 2) laina voidaan maksaa takaisin mikäli ja vain siltä osin kuin yhtiölle jää täysi kate sidotulle pääomalle laskettuna viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen ja konsernitaseen mukaan;
- 3) lainalle voidaan maksaa korkoa vuosittain ainoastaan siltä osin kuin maksun määrä ei ylitä koronmaksupäivänä yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen osoittamaa vapaata omaa pääomaa eikä samalta ajalta vahvistetun konsernitaseen mukaan emoyhtiössä voitonjakokelpoisen vapaan oman pääoman määrää. Lainan koron maksulla on etuoikeus ennen osingon maksua;
- 4) lainalla ei ole vakuutusta;
- 5) velkakirjan haltijalla ei ole oikeutta irtisanoa tai vaatia lainaa takaisinmaksettavaksi lukuunottamatta yhtiön selvitystilaa.

Lainaehojen mukaan Finnair Oyj:llä on oikeus, edellyttäen, että takaisinmaksuehdot täyttyvät, maksaa takaisin lainan pääoma osittain tai kokonaan 2.9.2004 alkaen sekä myös laina-ajan alusta lukien silloin, kun Finnair Oyj:n kurssi Helsingin Arvopaperipörssissä ehdoissa sovitun ajan ylittää laskennallisen vaihtohinnan 40 prosentilla. Velkakirjan haltijalla on ennen takaisinmaksua oikeus vaihtaa velkakirjansa osakkeiksi.

Yhdellä 1.681,88 euron nimellisarvoisella debentuurilla saa vaihdossa 271 Finnair Oyj:n 0,85 euron nimellisarvoista osaketta. Osakkeen laskennallinen vaihtohinta on 6,21 euroa. Vaihto aika on vuosittain 1.1.-31.1. ja 1.4.-31.12.

Velkakirjoja oli 31.12.2002 mennessä vaihdettu yhteensä 32.971.561,12 euron edestä 5.312.684 osakkeeseen, minkä jälkeen vaihtovelkakirjalainan määrä on 5.711.661,97 euroa. Mikäli kaikki 31.12.2002 vaihtamatta olevat velkakirjat vaihdetaan osakkeiksi, nousee yhtiön osakepääoma 782.268,60 eurolla vastaten 920.316 osaketta.

	1-12/2002	Konserni Milj. euroa	1-12/2000	1-12/2001	Emoyhtiö Milj. euroa	1-12/2000
22. Lyhytaikainen vieras pääoma						
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille						
Ostovelat	-	-	-	11,7	-	10,5
Siirtovelat	-	-	-	1,0	-	15,8
Muut velat	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	12,7	-	26,4
Velat omistusyhteisyrityksille						
Ostovelat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Velat muille						
Lainat rahoituslaitoksilta	25,7	103,4	25,7	25,7	103,4	103,4
Eläkelainat	-	-	-	-	-	-
Saadut ennakot	28,8	23,8	-	-	-	-
Ostovelat	77,6	76,4	43,4	43,4	42,1	42,1
Siirtovelat	265,1	241,5	243,4	243,4	211,7	211,7
Muut velat	37,6	48,0	122,3	122,3	108,9	108,9
Yhteensä	434,6	493,1	434,7	434,7	466,0	466,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	434,8	493,3	447,6	447,6	492,5	492,5
Siirtovelat						
Ennakkoon myydyt lentokuljetukset ja palkkiopistevelka *)	99,0	78,3	99,0	99,0	78,3	78,3
Lomapalkkavelka	60,2	56,8	48,3	48,3	46,0	46,0
Muut erät	105,9	106,4	97,1	97,1	103,2	103,2
Yhteensä	265,1	241,5	244,4	244,4	227,5	227,5
*) Finnair - Plus pistevelkaa on kirjattu 19,4 milj. euroa. Muut erät sisältävät tilikaudelle kuuluvia, erääntymättömiä korkoja ja muita siirtovelkoja.						
23. Eläkevastuut						
Eläkesäätiön kokonaisvastuu	700,3	658,0	648,3	648,3	612,5	612,5
Lakisääteistä osuutta katettu	-392,4	-363,2	-349,9	-349,9	-326,2	-326,2
Lisäetuusosuutta katettu	-307,9	-294,8	-298,4	-298,4	-286,3	-286,3
Eläkesäätiön vastuusta kattamatta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vastuu yhtiön suoraan maksamista eläkeistä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut						
Muut omasta puolesta annetut vakuudet, pantit	309,4	356,9	309,3	309,3	356,7	356,7
Pantit konserniyhtiöiden puolesta	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta, takaukset	35,3	35,4	35,3	35,3	35,4	35,4
Muiden puolesta annetut takaukset	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	345,3	392,9	345,2	345,2	392,8	392,8

	31.12.2002	Konserni 31.12.2001	31.12.2002	Emoyhtiö 31.12.2001
		Milj. euroa		Milj. euroa
25. Lentokoneiden leasing vastuut				
Leasingoimuksista maksettavat määrät				
Tilikautena 2003	69,3		69,3	
Tilikautena 2004	62,5		62,5	
Tilikautena 2005	59,4		59,4	
Tilikautena 2006	41,3		41,3	
Tilikautena 2007	26,1		26,1	
Tilikautena 2008 -	86,9		86,9	
Yhteensä	345,5		345,5	

Erääntyvät lentokaluston leasemaksut

Erääntyvät vuokranmaksut koostuvat lentokoneiden käyttöleasingsopimusten mukaisista varsinaisista, vielä maksamattomista vuokrista.

Käyttöleasingsopimuksissa vuokralleottajana Finnair Oyj vastaa ainoastaan vuokran maksusta ilman jäännösarvoriskiä, jonka kantaa vuokralleantaja. Finnairin kaikki nykyiset lentokoneisiin liittyvät vuokravastuut aiheutuvat käyttöleasingsopimuksista.

26. Muut leasingvastuut

Muut leasing vastuut tilinpäätöshetkellä	33,2	10,7	29,0	10,2
--	------	------	------	------

27. Oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Tilikaudella 2002 tulivat vireille seuraavat merkittävät riita-asiat:

Yhtiötä vastaan on nostettu kanne sopimuksen irtisanomista koskevassa asiassa. Vaatimuksen suuruus on noin 2,0 milj. euroa. Asia käsitellään välimiesoikeudessa.

Yhtiötä ja Finnair Cargo Oy:tä vastaan on nostettu rahdin katoamista koskeva vahingonkorvauskanne. Vaateen suuruus on noin 0,9 milj. euroa. Asia käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa.

Yksittäinen matkustaja nosti Finnair Oyj:tä vastaan nk. DVT (laskimotukos) -kanteen Australiassa. Kanne odottaa ennakkopäätöstä, eikä vaatimuksen suuruutta ole ilmoitettu yhtiölle.

Jo aikaisemmin vireillä olleessa Karair Oy:n osakkeiden lunastusriidassa yhden osapuolen tekemä valitus välimiehen tekemästä kulumatkoista on hovioikeuden ratkaistavana.

Finnair Cateringin valmisteverotusasiassa Helsingin hallinto-oikeus vahvisti uudelleen tehdyt jälkiverotuspäätökset. Yhtiö ei valittanut päätöksistä. Tullin kanssa on sovittu vastaisuudessa noudatettavista verotuksen menettelytavoista ja periaatteista. Verot on katettu aiemmin tehdyistä varauksista.

28. Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Finnair konsernin liiketoiminta on luonteeltaan kansainvälistä ja pääomia vaativaa, mikä merkitsee altistumista valuutta-, korko-, luotto-, likviditeetti- ja raaka-aineiden hintariskeille. Konsernin politiikkana on rajata näiden riskien vaikutusta kassaan, tulokseen ja omaan pääomaan. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle, joka koordinoi toimintaa konsernissa sekä tarjoaa erilaisia sisäisen pankin palveluja kuten konsernitilit ja netotuspalvelut. Rahoitusriskien hallinta perustuu hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan, joka suojaustoimintojen ohella sallii rajoitettujen valuutta- ja korkopositivien ottamisen määrättyjen riskirajojen puitteissa. Yhtiö käyttää positiivien hallinnoimisessa eri suojausinstrumentteja kuten terminejä, valuutan- ja koronvaihtosopimuksia, valuutta- ja korko-optioita.

Valuuttariski

Konsernin politiikkana on eliminoida tunnistettu valuuttayli- tai -alijäämien aiheuttama kurssiriski. Riskin alaiseen valuutta-asemaan sisällytetään saamisten ja velkojen sekä muiden kaupallisten sitoumusten lisäksi pääsääntöisesti seuraavan 6-12 kuukauden arvioidut valuuttamääräiset kassavirrat. Tilikauden 2002 päättyessä valtaosa konsernin korollisista veloista oli Yhdysvaltain dollareissa ja euroissa. Lainojen kurssiriski on lähes täysin katettu. Konsernin liikevaihdosta noin 75 % kertyy euroina. Tärkeimmät muut ulkomaiset myyntivaluutat ovat Yhdysvaltain dollari, Englannin punta, Japanin jeni ja Ruotsin kruunu. Euroalueen ulkopuolisten valuuttojen osuus konsernin operatiivisista kustannuksista on noin 25 %. Tärkein ostovaluutta on Yhdysvaltain dollari, jonka osuus on vajaa puolet kaikista valuuttamääräisistä operatiivisista kuluista. Tämän lisäksi lentokoneiden ja niiden varaosien hankinta tapahtuu pääosin Yhdysvaltain dollareina. Selkeästi suurin valuuttakurssiriski Finnairille aiheutuu dollarista. Operatiivisia merkittäviä dollarikulueriä ovat lentokoneiden leasemaksut ja polttoainekulut. Dollaririskiä pienentävät myyntitulot dollareissa ja dollarin kanssa vahvasti korreloivissa valuutoissa. Ilman suojaustoimintaa, vuositason dollarin yhden prosentin heikentyminen vaikuttaa positiivisesti tulokseen 2,0-2,5 milj. euroa.

Lentotoiminnan polttoaineiden hintariski

Lentotoiminnassa käytettävän polttoaineen hintariskien hallinta perustuu hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan. Hintariskeiltä suojautumiseen käytetään eri suojausinstrumentteja kuten terminejä ja optioita. Suojausjanne on pääosin alle 12 kuukautta. Finnair oli tilinpäätöshetkellä suojannut polttoaineostoistaan 56 % vuoden 2003 ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta. Tilivuonna 2002 lentotoiminnan polttoaineiden osuus konsernin liiketoiminnan kuluista oli 10,1 %. Polttoainekustannukset ovat riippuvaisia öljymarkkinoiden ja Yhdysvaltain dollarin muutoksista. Ilman suojaustoimintaa, vuositason lentopetrolin maailmanmarkkinahinnan kymmenen prosentin nousu lisää petrolikulua 14-15 milj. euroa.

Korkoriski

Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin instrumentteihin, kuitenkin niin, että pääosa konsernin korollisista lainoista on kiinteäkorkoisia. Tilikauden 2002 päättyessä konsernin korollisten lainojen keskiporko oli 3,99 %. Finnair sijoittaa valtaosan kassavaroistaan rahamarkkinoille alle 12 kuukaudeksi.

Luottoriski

Konserni altistuu vastapuoliriskille sijoittaessaan kassavarojaan ja käyttäessään johdannaisinstrumentteja. Luottoriskiä hallitaan tekemällä vastapuoliriskirajojen puitteissa sopimuksia vain johtavien koti- ja ulkomaisen pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa. Rahavaroja sijoitetaan myös konservatiivisesti valittujen yritysten liikkeellelaskemiin velkakirjoihin ja yritystodistuksiin.

Likviditeettiriski

Finnair-konsernin tavoitteena on ylläpitää hyvää maksuvalmiutta. Maksuvalmius varmistetaan kassavaroilla, tililimiiteillä, likvideillä rahamarkkinasijoituksilla ja sitovilla lainalupauksilla. Lentokonehankintojen osalta yhtiön politiikkana on varmistaa rahoitus esimerkiksi lainalupauksilla viimeistään 6 kk ennen toimitusta. Konsernin likvidit varat olivat tilikauden 2002 päättyessä 302 milj. euroa. Finnair Oyj:llä oli lisäksi tilinpäätöshetkellä käyttämättä USD 250 miljoonan sitova luottolimiitti ja kotimainen yritystodistusohjelma määrältään 100 milj. euroa.

Johdannaissopimukset 31.12.2002, milj. euroa

	Nimellisarvo 31.12.2002	Käypä arvo	Nimellisarvo 31.12.2001	
Valuuttajohdannaiset				
Terminikaupat	174,4	-0,7	151,4	
Optiosopimukset				
Ostetut	73,5	1,9	73,5	
Asetetut	141,3	-2,5	80,2	
Valuutanvaihtosopimukset	168,2	-5,1	228,9	
Korkojohdannaiset				
Korko-optiot				
Ostetut	28,6	0,1	51,1	
Asetetut	57,2	-2,3	-	
Johdannaissopimukset yhteensä	643,2	-8,6	585,2	
Muut johdannaissopimukset				
Lentopetrolitermiinit	tonnia	102 000	2,6	98 100
Lentopetrolioptiot				
Ostetut	tonnia	84 150	1,2	110 850
Asetetut	tonnia	108 150	-0,4	110 850

29. Henkilöstörahas

Henkilöstösivukuluihin sisältyy 0,3 milj. euron voittopalkkiokirjaus.

30. Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Yhtiökokous 24.8.2000 hyväksyi hallituksen esityksen optio-oikeuksien antamisesta Finnair konsernin avainhenkilöstölle. Optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi konsernin avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää.

Optio-oikeuksien määrä on 4.000.000 kappaletta. Optio-oikeuksista 2.000.000 merkitään kirjaimella A ja 2.000.000 kirjaimella B. Optio-oikeuksilla voi merkitä Finnair Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 4.000.000 kappaletta.

Osakkeen merkintähinta on optio-oikeuksilla A Finnair Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskimääräinen Helsingin Pörssissä 1.7.-31.8.2000, lisättyä 20 prosentilla eli 5,19 euroa ja optio-oikeudella B Finnair Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskimääräinen Helsingin Pörssissä 1.7.-31.8.2001, lisättyä 15 prosentilla eli 5,48 euroa. Osakkeen merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määräytymisjakson alkamisen jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

Optioilla tapahtuva osakkeiden merkintä-aika alkaa porrastetusti 1.5.2003 ja 1.5.2004 ja päättyy kaikilla optio-oikeuksilla 31.8.2006. Osakemerkinnän aika ei kuitenkaan ala optio-oikeudella A ennen kuin yhtiön kahden tilikauden keski-määräinen osakekohtainen tulos ylittää 20 prosentilla 31.3.2000 päättyneen tilikauden osakekohtaisen, poikkeuksellisista kirjauksista korjatun tuloksen. Osakemerkinnän aika ei kuitenkaan ala optio-oikeudella B ennen kuin yhtiön kolmen tilikauden keskimääräinen osakekohtainen tulos ylittää 25 prosentilla 31.3.2000 päättyneen tilikauden osakekohtaisen, poikkeuksellisista kirjauksista korjatun tuloksen. Mikäli mainittu tunnusluku jää saavuttamatta yrityskaupasta, yritysjärjestelystä tai muista vastaavista merkittävistä muutoksista johtuen, hallitus arvioi tavoitteiden täyttämistä ilman näitä merkittäviä muutoksia.

Finnair Oyj:n osakepääoma voi merkintöjen seurauksena nousta enintään 4.000.000 uuden osakkeen nimellisarvoa vastaavalla määrällä.

Yhtiön optio-ohjelmasta ei aiheutunut tilinpäätöksessä 31.12.2002 sosiaaliturvamaksuvarausta.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeet ja osakepääoma

Yhtiön maksettu, kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2002 oli 72 031 688,55 euroa, käsittäen 84 743 163 osaketta. Yhtiökokouksessa kullakin osakkeella on yksi ääni. Osakkeen nimellisarvo on 0,85 euroa.

Finnair Oyj:n vähimmäis- ja enimmäisosakepääoma ovat 60 miljoonaa euroa ja 240 miljoonaa euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään kesäkuussa 1993.

Osakkeiden noteeraus

Finnair Oyj:n osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Lisäksi osakkeilla on käyty kauppaa tammikuusta 1995 asti myös SEAQ-järjestelmässä (Stock Exchange Automatic Quotation system) Lontoon pörssissä.

Osingonjako ja osinkopolitiikka

Finnair Oyj:n hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2002 maksetaan osinkoa 0,15 euroa osakkeelta mikä on 34,9 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

Finnairin osinkopolitiikan tavoitteena on maksaa suhdannesyklin aikana keskimäärin vähintään kolmasosa osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina. Yhtiön kulloinkin tuloskehitys ja -näkömät sekä rahoitustilanne ja pääomatarpeet pyritään ottamaan huomioon.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Yhtiökokous 24.8.2000 hyväksyi hallituksen esityksen optio-oikeuksien antamisesta Finnair konsernin avainhenkilöstölle. Optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi konsernin avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää.

Optio-oikeuksien määrä on 4 000 000 kappaletta. Kullakin optiolla voi merkitä yhden Finnair Oyj:n osakkeen. Optiolla tapahtuva osakkeiden merkintä alkaa porrastetusti 1.5.2003 ja 1.5.2004 ja päättyy kaikilla optioilla 31.8.2006. Optioiden perusteella merkittävien osakkeiden osuus on 4,72 prosenttia yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Vaihtovelkakirjalainat

Finnair Oyj laski liikkeelle elokuussa 1993 yhtiökokoukselta ja marraskuussa 1993 ylimääräiseltä yhtiökokoukselta saamansa valtuutuksen

noilla helmikuussa 1994 eräpäivättömän 38 683 223,09 euron (230,0 Mmk) vaihdettavan debentuurilainan. Laina on oman pääoman luonteinen ns. pääomalaina.

Velkakirjat voidaan vaihtaa yhtiön osakkeisiin siten, että 1 681,88 euron (10 000 mk) nimellisarvoisella velkakirjalla saa 271 kpl Finnair Oyj:n 0,85 euron nimellisarvoista osaketta. Vaihtoaika on vuosittain 1.1.-31.1. ja 1.4.-31.12. Velkakirjoja oli 31.12.2002 mennessä vaihdettu yhteensä 32 971 561,12 euron edestä 5 312 684 osakkeeseen. Mikäli kaikki 31.12.2002 vaihtamatta olleiden velkakirjojen haltijat käyttävät oikeuttaan vaihtaa velkakirjat osakkeiksi, nousee yhtiön osakepääoma 782 268,60 eurolla vastaten 920 316 osaketta.

Hallituksen valtuudet

Finnair Oyj:n hallituksella ei ole voimassaolevia osakeantivaltuuksia ja vaihtovelkakirja- ja optio-oikeuksien liikkeellelaskuvaltuuksia eikä valtuuksia omien osakkeiden hankkimiseen tai luovuttamiseen.

Valtion omistus

Tilikauden päättyessä 31.12.2002 Suomen valtio omisti 58,4 prosenttia yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Eduskunta päätti 20.6.1994 samalla kun suostumus annettiin valtion omistussuuden laskemiseen Finnair Oyj:ssä alle kahden kolmasosan, että valtion tulee omistaa Finnair Oyj:n osakkeista yli puolet. Mikäli kaikilla liikkeellä olevat vaihtovelkakirjat ja optiotodistukset vaihdetaan Finnair Oyj:n osakkeiksi, olisi Suomen valtion omistusosuus 55,2 prosenttia.

Johdon osakkeenomistus

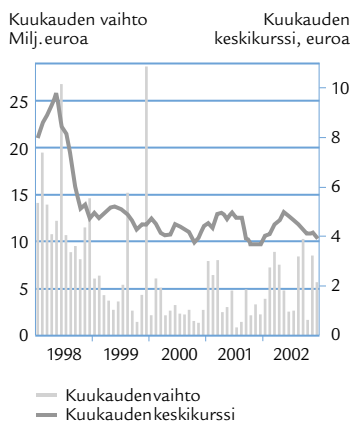
Yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä pääjohtaja omistivat 31.12.2002 yhteensä 26 970 osaketta, mikä on 0,03 prosenttia koko osakemäärästä ja äänivallasta.

Osakkeen kurssikehitys ja vaihto

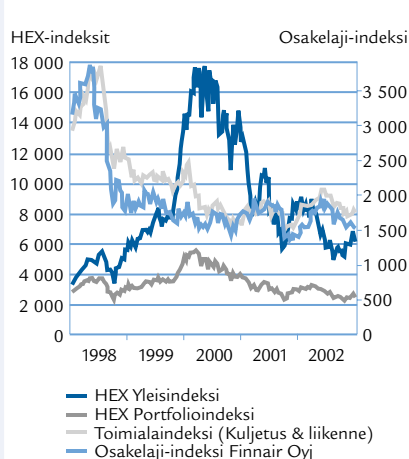
Finnair Oyj:n osakkeen noteeraus Helsingin Pörssissä tilikauden viimeisenä päivänä oli 3,75 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo oli 317,8 miljoonaa euroa (317,8). Tilikauden ylin kaupantekokurssi oli 5,10 euroa (5,20) ja alin 3,70 euroa (3,48).

Osakkeita välitettiin Helsingin Pörssissä tilikauden 2002 aikana 16,7 miljoonaa kappaletta vaihtoarvoltaan 72,3 miljoonaa euroa ja vuoden 2001 aikana 10,9 miljoonaa kappaletta vaihtoarvoltaan 47,9 miljoonaa euroa.

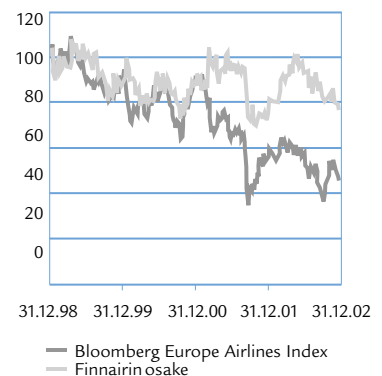
FINNAIR-OSAKE
1998-2002

HEX-INDEKSIT JA OSAKELAJI-INDEKSI
1998-2002

FINNAIRIN OSAKKEEN KURSSIKEHITYS
VERRATTUNA MUIHIN
EUROOPPALAISIIIN LENTOYHTIÖIHIN

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2002	2001	Proforma 2000	1999/00	1998/99
Tulos/osake	euroa	0,43	0,08	0,95	0,37	0,65
Oma pääoma/osake	euroa	7,58	7,22	7,60	6,74	6,29
Osinko/osake	euroa	0,15*	0,07	0,40	0,25	0,25
Osinko tuloksesta	%	34,5	83,1	42,2	68,4	38,6
Hinta/voittosuhte (P/E)		8,63	44,52	4,71	10,71	7,43
P/CEPS		1,9	2,4	1,5	2,0	2,4
Efektiivinen osinkotuotto	%	4,0	1,9	9,0	6,4	5,2

Osakemäärät ja pörssikehitys

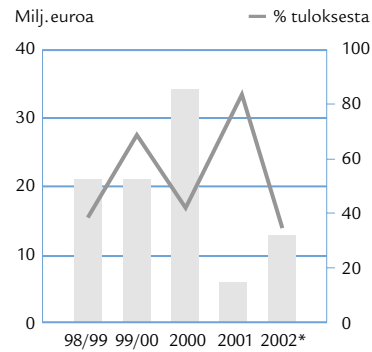
Osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	84 736 655	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098
Osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	84 743 163	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	84 743 163	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098
Osakeantioikaistut kurssit, ylin	euroa	5,10	5,20	4,99	5,49	10,00
Osakeantioikaistut kurssit, alin	euroa	3,70	3,48	3,65	3,95	4,44
Osakkeen markkina-arvo 31.3./31.12.	milj. euroa	318	318	379	335	411
Osakkeiden vaihto	kpl	16 683 820	10 894 673	8 123 712	17 449 998	20 073 817
Vaihto keskimääräisestä osakemäärästä	%	19,7	12,9	9,6	20,6	23,7

*Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Finnair Oyj:n suurimmat osakkeenomistajat 30.12.2002

	Osakkeet, kpl	Osuus-% osakkeista
1. Suomen Valtio/Liikenne- ja viestintä	49 510 682	58,42
Odin Norden	5 781 566	
Odin Finland	547 400	
2. Odin Förvaltning AS	6 328 966	7,47
Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola	256 300	
Keskin. eläkevakuutusyhtiö Tapiola	2 325 000	
Keskin. henkivakuutusyhtiö Tapiola	171 200	
Yritysten henkivakuutus Oy Tapiola	110 000	
3. Tapiola yhteensä	2 862 500	3,38
4. Kuntien eläkevakuutus	2 026 300	2,39
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	438 400	
Keskin. Henkivakuutusyhtiö Suomi	880 000	
5. Suomi-Yhtiö yhteensä	1 318 400	1,56
OP-Delta sijoitusrahasto	553 800	
OP-Pirkka sijoitusrahasto	90 000	
OP-Tuotto Sijoitusrahasto	62 100	
OP-Suomi kasvu sijoitusrahasto	105 000	
OP-Focus-erikoissijoitusrahasto	110 000	
6. OP-Rahastot yhteensä	920 900	1,09
Sijoitusrahasto Conventum Finland Value	770 000	
Sijoitusrahasto Conventum Korko+Osake	63 400	
Conventum Forte Sijoitusrahasto	50 000	
7. Conventum yhteensä	883 400	1,04
8. Fortumin Eläkesäätiö B-osasto	664 420	0,78
9. Avenir Erikoissijoitusrahasto	630 000	0,74
Fim Forte Sijoitusrahasto	240 000	
Fim Fenno Sijoitusrahasto	222 700	
Fim Rento Sijoitusrahasto	35 000	
Fim Nordic Sijoitusrahasto	0	
Fim Visio Sijoitusrahasto	0	
10. Fim Rahastot yhteensä	497 700	0,59
11. Rausanne Oy	411 300	0,49
12. LEL työeläkeassa	341 800	0,40
13. Sonstock Oy	295 000	0,35
14. Finnair Oyj:n Henkilörahasto H.R.	270 000	0,32
15. Sijoitusrahasto Phoenix	269 200	0,32
16. Keskin. Vakuutusyhtiö Kaleva	250 000	0,30
17. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	238 807	0,28
18. Onninen-sijoitus Oy	236 800	0,28
19. Keskinäinen Vak yhtiö Eläke-Fennia	234 858	0,28
20. Rautaruukin Toimihenk. Eläkesäätiö	231 800	0,27
21. Royal Skandia Life Assurance Ltd	161 950	0,19
22. Kirkon Keskurahasto	132 800	0,16
23. Erikoissijoitusrahasto Wip Small Titans	131 000	0,15
24. Sijoitusrahasto Carnegie Osake	130 000	0,15
Placeringsfonden Aktia Capital	70 000	
Placeringsfonden Aktia Secura	50 000	
Placeringsfonden Aktia Folkhälsan	7 200	
25. Aktia yhteensä	127 200	0,15
Ing-Stock Oy Ltd	50 000	
Ing-Finance Oy Ltd	50 000	
26. Ingman Group yhteensä	100 000	0,12
27. Hallintarekisteröidyt	6 033 573	7,12
28. Muut	9 503 807	11,22
Yhteensä	84 743 163	100,00

OSINKO VUOSITTAIN

*Vuoden 2002 osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

Ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat tehneet Finnair Oyj:stä sijoitustutkimuksen: Alfred Berg, Abn AMRO Equities, Lontoo; Carnegie Finland; Conventum Pankkiiriliike, Helsinki; Credit Suisse First Boston, Lontoo; Danske Securities, Kööpenhamina; Deutsche Bank, Helsinki; Enskilda Securities, Helsinki; Impivaara Securities, Lontoo; Morgan Stanley Dean Witter, Lontoo; Nordea Pankkiiriliike, Helsinki; Opstock Pankkiiriliike, Helsinki; UBS Warburg, Lontoo.

Finnair Oyj:n osakkeenomistajaryhmät 30.12.2002

	Osakkeita		Osakkeenomistajia	
	kpl	%	kpl	%
Julkisyhteisöt (valtio,kunnat, työeläkelaitokset)	55 842 869	66	25	
Ulkomaiset	6 719 341	8	50	1
Kotitaloudet	6 086 016	7	8 715	93
Hallintarekisteröidyt	6 033 573	7	8	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5 660 011	7	42	
Yksityiset yritykset	3 067 759	4	483	5
Yhteisöt (asuntoyhteisöt, kirkot, muut)	1 239 877	1	77	1
Julkiset yritykset	65 400	0	12	
Arvo-osuuksiksi vaihtamatta	28 317	0		
Yhteensä	84 743 163	100	9 412	100

Finnair Oyj:n osakkeenomistuksen jakautuminen 30.12.2002

Osakkeiden lukumäärä	Omistajia	Osakelukumäärä
1-100	3 448	168 241
101-1 000	4 427	1 914 761
1 001-10 000	1 361	3 923 942
10 001-100 000	136	3 996 246
100 001-1 000 000	28	9 034 535
1 000 001-	4	59 643 548
Hallintarekisteröidyt	8	6 033 573
Arvo-osuuksiksi vaihtamatta		28 317
Yhteensä	9 412	84 743 163

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Tilinpäätöksen 31.12.2002 mukaan konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat 322,5 miljoonaa euroa ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 307,7 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,15 euroa osakkeelta, yhteensä 12,7 miljoonaa euroa, ja loppuosaa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille.

Helsingissä 19. päivänä helmikuuta 2003, Finnair Oyj:n hallitus

Christoffer Taxell	Kari Jordan	Samuli Haapasalo	
Ari Heiniö	Antti Satuli	Helena Terho	Kaisa Vikkula
Finnair Oyj:n toimitusjohtaja			
Keijo Suila			

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Finnair Oyj:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt yhtiön tilikaudelta 1.1.-31.12.2002 laaditun tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen sekä tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvosto on päättänyt lausuntonaan esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tuloslaskelma ja tase sekä konsernituloslaskelma ja konsernitase vahvistetaan ja että tilinpäätöksen osoittaman voiton suhteen toimitaan hallituksen esityksen mukaisesti.

Hallintoneuvosto toteaa, että sen tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita on noudatettu ja että hallintoneuvosto on saanut yhtiön hallitukselta ja toimitusjohtajalta tarpeelliseksi katsomansa tiedot.

Hallintoneuvostosta ovat yhtiökokouksessa erovuorossa ekonomi Riitta Backas, kansanedustaja Tytti Isohookana-Asunmaa, toimitusjohtaja Markku Koskenniemi, varatuomari Jouko K. Leskinen, kansanedustaja Jussi Ranta ja puoluesihteerä Aulis Ruuth.

Helsingissä 4. päivänä maaliskuuta 2003

Markku Hyvärinen	Felix Björklund	Riitta Backas	Peter Heinström
Tytti Isohookana-Asunmaa	Matti Kankare	Tarja Kautto	Juha Korkea- oja
Markku Koskenniemi	Jouko K. Leskinen	Sirpa Pietikäinen	Jussi Ranta
Aulis Ruuth			

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Finnair Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen

jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 26. päivänä helmikuuta 2003

Pekka Nikula, KHT

Erkki Mäki-Ranta, HTM

TALOUDELLINEN KEHITYS 1998/99-2002

		1-12/2002	1-12/2001	Proforma 2000	4-12/2000	1999/2000	1998/1999
Konsernin tuloslaskelma							
Liikevaihto	milj. euroa	1 640	1 631	1 658	1 259	1 593	1 494
- muutokset	%	0,5	29,5	-	-20,9	6,6	3,4
Käyttökate	milj. euroa	175	145	232	205	165	164
- suhteessa liikevaihtoon	%	10,6	8,9	14,0	16,3	10,3	11,0
Liikevoitto	milj. euroa	60	13	111	122	50	72
- suhteessa liikevaihtoon	%	3,7	0,8	6,7	9,7	3,1	4,8
Tulos ennen satunnaisia eriä	milj. euroa	54	9	120	125	57	73
- suhteessa liikevaihtoon	%	3,3	0,5	7,2	9,9	3,5	4,9
Tulos ennen veroja	milj. euroa	54	9	149	125	85	75
- suhteessa liikevaihtoon	%	3,3	0,5	9,0	9,9	5,3	5,0
Konsernin tase							
Pysyvät vastaavat	milj. euroa	958	1 094	1 009	1 009	922	796
Vaihtuvat vastaavat	milj. euroa	522	414	530	530	474	448
Vastaavaa yhteensä	milj. euroa	1 480	1 508	1 539	1 539	1 396	1 244
Omapääoma ja vähemmistöosuus	milj. euroa	649	618	645	645	577	539
Vieras pääoma	milj. euroa	831	890	894	894	819	705
Vastattavaa yhteensä	milj. euroa	1 480	1 508	1 539	1 539	1 396	1 244
Bruttoinvestoinnit ilman ennakkoja	milj. euroa	102	281	247	185	252	220
Bruttoinvestoinnit liikevaihdosta	%	6,2	17,2	14,9	14,7	15,8	14,7
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	5,9	1,2	13,3	14,7	5,7	10,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	7,6	2,9	15,3	15,2	9,1	11,7
Sijoitettu pääoma keskimäärin	milj. euroa	1 008	1 003	893	909	797	751
Osakepääoman korotus	milj. euroa	0	0	1	1	0	2
Osingot tilikaudelta ¹⁾	milj. euroa	13	6	34	34	21	21
Tulos/osake	euroa	0,43	0,08	0,95	1,05	0,37	0,65
Tulos/osake (ns. laimennusvaikutuksella)	euroa	0,43	0,08	0,94	1,04	0,36	0,65
Oma pääoma/osake	euroa	7,58	7,22	7,54	7,54	6,74	6,29
Osinko/osake	euroa	0,15	0,07	0,40	0,40	0,25	0,25
Osinko tuloksesta	%	34,9	83,1	42,2	38,2	68,4	38,6
Efektiivinen osinkotuotto	%	4,0	1,9	9,0	9,0	6,4	5,2
P/CEPS		1,9	2,4	1,5	1,7	2,0	2,4
Rahavirta/osake	euroa	2,0	1,6	2,9	2,6	2,0	2,0
Hinta/voitto-suhde, P/E		8,63	44,52	4,71	4,27	10,71	7,43
Omavaraisuusaste	%	44,3	41,3	42,2	42,2	41,7	43,9
Velkaantumisaste (Gearing)	%	3,1	34,6	11,1	11,1	19,6	4,4
Korolliset velat	milj. euroa	322	427	316	316	281	197
Likvidit varat	milj. euroa	302	215	245	245	169	174
Korollinen nettovelka	milj. euroa	20	212	71	71	112	23
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,2	13,0	4,3	5,6	7,1	1,6
Nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)	milj. euroa	-6	-4	9	3	7	1
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,3	-0,3	0,6	0,2	0,4	0,1
Nettokorot	milj. euroa	-5	-4	-2	-1	-1	6
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,4
Tulorahoitus	milj. euroa	152	140	230	172	175	150
Tulorahoitus liikevaihdosta	%	9,2	8,6	13,9	13,7	11,0	10,0
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin	kpl	84 739 655	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin (ns. laimennusvaikutuksella) ²⁾	kpl	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	84 743 163	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098	84 739 098
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa (ns. laimennusvaikutuksella) ²⁾	kpl	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479	85 663 479
Henkilöstö keskimäärin		10 476	10 847	11 051	11 019	11 462	11 264

Henkilöstön keskimääräisiä lukuja on oikaistu yksinomaan osa-aikaisessa palveluksessa olleiden henkilöiden osalta.

¹⁾ Tilikauden 2002 osinko on hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

²⁾ Laimennusvaikutuksessa on huomioitu vain vaihdettava debentuuri.

Optioiden vaikutuksia ei ole huomioitu, koska merkintähinta on osakkeen käypää arvoa korkeampi.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

EBITDAR	=	Liikevoitto + poistot + lentokaluston lease-maksut
Käyttökate	=	Liikevoitto + poistot
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitettu pääöma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääöma (kauden keskiarvo)}} \times 100$
Tulos/osake (e)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} +/- \text{vähemmistöosuus} - \text{verot}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana}}$
Oma pääöma/osake (e)	=	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä kauden lopussa}}$
Osinko tuloksesta, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantikorjattu pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}} \times 100$
P/CEPS	=	$\frac{\text{Pörssikurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta}}$
Rahavirta/osake (e)	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin kauden aikana}}$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Pörssikurssi kauden lopussa}}{\text{Tulos/osake}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{likvidit varat}}{\text{Oma pääöma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$
Tulorahoitus	=	Liikevoitto + poistot + rahoituserät + satunnaiserät - verot

Liikevaihto vuosineljänneksittäin, milj. euroa

	2002				2001			
	Q4	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q2	Q1
Reittiliikenne	302,8	282,6	307,6	278,6	261,9	269,0	313,3	295,9
Lomaliikenne	90,1	81,0	78,8	79,9	79,3	90,4	71,0	93,9
Rahti	33,2	30,3	30,1	28,1	25,1	28,4	33,5	28,6
Lentotoimintapalvelut	107,3	105,4	103,7	110,5	111,9	123,6	129,2	116,6
Matkapalvelut	24,3	22,8	27,6	23,4	23,0	21,7	26,5	22,5
Tukipalvelut	11,1	15,3	23,3	22,9	28,0	22,8	22,3	24,2
Sisäiset eliminoinnit	-139,3	-137,3	-150,0	-154,2	-149,3	-165,1	-155,5	-161,7
Yhteensä	429,5	400,1	421,1	389,2	379,9	390,8	440,2	420,1
Edellinen vuosi	379,9	390,8	440,2	420,1	436,2	408,9	414,2	398,8
Muutos %	13,1	2,4	-4,3	-7,4	-12,9	-4,4	6,3	5,3

Liikevoitto vuosineljänneksittäin, milj. euroa

	2002				2001			
	Q4	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q2	Q1
Reittiliikenne	21,4	0,1	27,0	-2,9	-35,1	-20,1	18,4	18,1
Lomaliikenne	2,0	2,1	5,8	-3,3	-0,2	4,3	-0,8	0,4
Rahti	0,9	1,1	0,2	-0,2	0,3	-4,3	-0,1	-1,1
Lentotoimintapalvelut	-0,7	2,2	-0,8	3,8	4,3	8,1	11,8	1,3
Matkapalvelut	0,4	-0,1	2,6	0,6	2,6	-1,9	2,1	1,0
Tukipalvelut	-11,5	14,4	-4,6	-0,6	6,4	3,8	-1,0	-5,1
Yhteensä	12,5	19,8	30,2	-2,6	-21,7	-10,0	30,3	14,7
Edellinen vuosi	-21,7	-10,0	30,3	14,7	28,6	38,2	55,2	-11,3

HALLINTOPERIAATTEET

Finnairin hallintoelimet ovat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiön hallinnon perustana on Suomen osakeyhtiölaki, yhtiöjärjestys ja yhtiön hallintoperiaatteet. Osakkeenomistajilla on ylin päätösvalta, jota he käyttävät yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päätehtävät ovat tilinpäätöksen ja maksettavan osingon vahvistaminen, yhtiön hallintoneuvoston jäsenten valitseminen, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien valitseminen sekä osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta ja yhtiöjärjestyksen muutoksista päättäminen. Yhtiökokous päättää hallintoneuvoston palkkioista.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 12 ja enintään 18 jäsentä. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Valinnassa on otettava huomioon yhtiön osakekannan jakautuminen. Vuosittain yksi kolmasosa hallintoneuvoston jäsenistä on erovuorossa. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaan ja kannattavasti sekä noudattaen yhtiöjärjestyksen määräyksiä ja yhtiökokouksen päätöksiä.

Hallintoneuvosto valitsee hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet sekä määrää heidän palkkionsa, ottaa ja erottaa toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkansa sekä nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sijaisen.

Hallintoneuvosto antaa lausunnon varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiön ja konsernin tilinpäätöksistä ja tilintarkastuskertomuksista sekä päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Viime tilikaudella hallintoneuvosto kokoontui viisi kertaa.

Hallitus

Finnair Oyj:n hallituksen muodostaa puheenjohtaja sekä vähintään neljä ja enintään kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet valitsee hallintoneuvosto vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallitus vastaa yhtiön toiminnasta ja taloudesta ja valmistelee yhtiökokouksessa ja hallintoneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat. Hallitus myös vastaa yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten täytäntöönpanosta.

Hallitus valitsee johtoryhmän jäsenet ja päättää heidän työsuhteistaan ottaen huomioon yhtiön hallintoperiaatteiden mukaiset henkilöstöstrategian suuntaviivat ja palkitsemisjärjestelmän. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito, budjetin seurantajärjestelmä, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta on järjestetty yhtiön hallintoperiaatteiden mukaisesti.

Hallitus myös vastaa siitä, että hallintoperiaatteisiin kirjattu avoimuus ja oikeellisuus toteutuvat yhtiön tilinpäätöksestä annettavassa informaatiossa.

Hallitus antaa ja peruuttaa yhtiön toiminimen kirjoittamisoikeudet.

Hallitus kokoontuu vuoden aikana keskimäärin kerran kuukaudessa. Tilikauden aikana hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksettiin palkkoja, palkkioita ja luontoisetuja yhteensä 0,5 miljoonaa euroa.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtaja on konsernin johtoryhmän puheenjohtaja. Toimitusjohtaja vastaa yhtiökokouksen, hallintoneuvoston ja hallituksen päätösten täytäntöönpanosta. Finnair Oyj:n toimitusjohtajana ja konsernin pääjohtajana on toiminut vuodesta 1999 alkaen vuorineuvos Keijo Suila.

Johtoryhmän jäsenet valitaan yhtiön ylimmän johdon piiristä. Johtoryhmän kokouksiin kutsutaan myös henkilöstön edustajat. Johtoryhmän jäsenet vastaavat oman vastualueensa kehittamisestä ja valvonnasta.

Sovellettavat säännökset

Finnair Oyj:ssä noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä, sen nojalla annettuja säännöksiä sekä yhtiöjärjestystä. Lisäksi Finnair Oyj noudattaa toiminnassaan Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton suosituksia pörssiyhtiöiden hallinnoinnista ja Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton laatimaa sisäpiiri ohjetta.

Palkka- ja nimityskomitea

Hallitus on päättänyt perustaa vuoden 2003 alusta palkka- ja nimityskomitean. Komiteaan kuuluvat hallituksen puheenjohtaja Christoffer Taxell sekä hallituksen jäsenet Kari Jordan ja Samuli Haapasalo. Esittelijänä toimii pääjohtaja Keijo Suila.

Hallintoneuvosto

Markku Hyvärinen, *puheenjohtaja, varatoimitusjohtaja*

Felix Björklund, *varapuheenjohtaja, dipl.ekonomi*

Riitta Backas, *dipl.ekonomi*

Peter Heinström, *toimitusjohtaja*

Tytti Isohookana-Asunmaa, *kansanedustaja*

Matti Kankare, *järjestöpäällikkö*

Tarja Kautto, *kansanedustaja*

Juha Korkea-aho, *kansanedustaja*

Markku Koskeniemi, *toimitusjohtaja*

Jouko K. Leskinen, *varatuomari*

Sirpa Pietikäinen, *kansanedustaja*

Jussi Ranta, *kansanedustaja*

Aulis Ruuth, *puoluesihteeri*

Henkilöstön edustajat

Markku Kaukanen, *puheenjohtaja*

Aino Laaksonen, *puheenjohtaja*

Panu Mäki, *puheenjohtaja*

Juhani Sinisalo, *lentokoneasentaja*

Hallitus tilikaudella 2003

Christoffer Taxell, s. 1948, OTK, ministeri, Raisio Yhtymä Oyj:n, Sampo Oyj:n ja Stockmann Oyj Ab:n hallitusten jäsen sekä Stiftelsen för Åbo Akademi:n hallituksen puheenjohtaja, Finnairin hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2003. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Samuli Haapasalo, s. 1952, varatuomari, liikenne- ja viestintäministeriön ylijohtaja, Suomen Posti Oyj:n hallituksen jäsen, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 1999. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Ari Heiniö, s. 1945, varatuomari, Metsä Tissue Oyj:n hallituksen jäsen, Silta Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Fonecta Oy:n hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen jäsenyyksiä useissa muissa eri alojen yrityksissä, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 1994. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Kari Jordan, s. 1956, ekonomi, Nordea Ab:n varatoimitusjohtaja, Suomen Pankkiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja, EVA:n varapuheenjohtaja, ETLA:n hallituksen jäsen, Keskuskauppakamarin valtuuskunnan jäsen, Julius Tallberg-Kiinteistöt Oyj:n hallituksen jäsen, Siemens Oy:n ja Luottokunnan hallintoneuvoston jäsen, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2003. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Antti Satuli, s. 1946, OTK, ulkoasiainministeriön valtios sihteeri, Finpron hallituksen jäsen, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2003. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Helena Terho, s. 1948, DI, eMBA, KONE-konsernin Pohjois-Amerikan johtava laatuasiantuntija, Nordea Pankin Suomen neuvottelukunnan jäsen, Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilaskunnan kunniavaltuuskunnan jäsen, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 1997. Finnairin osakkeita 0 kpl.

Kaisa Vikkula, s. 1960, KTT, Mascus Oy Ab:n toimitusjohtaja, Finnairin hallituksen jäsen vuodesta 2003. Finnairin osakkeita 2 000 kpl.

Hallitus tilikaudella 2002

Harri Holkeri, *puheenjohtaja*

Seppo Härkönen, *varapuheenjohtaja*

Matti Alahuhta

Robert G. Ehrnrooth

Samuli Haapasalo

Ari Heiniö

Helena Terho

Konsernin johtoryhmä

Keijo Suila, s. 1945, ekonomi, vuorineuvos, pääjohtaja, Finnairin palveluksessa vuodesta 1998. Finnairin osakkeita 7 100 kpl, optioita 240 000 kpl.

Eero Ahola, s. 1943, KTM, johtaja, strateginen suunnittelu ja sähköisen kaupan kehittäminen, Finnairin palveluksessa vuodesta 1970. Finnairin osakkeita 0 kpl, optioita 80 000 kpl.

Mauri Annala, s. 1945, ekonomi, johtaja, lomaliikenne ja matkapalvelut, Finnairin palveluksessa vuodesta 1976. Finnairin osakkeita 0 kpl, optioita 80 000 kpl.

Henrik Arle, s. 1948, varatuomari, toimitusjohtajan sijainen, johtaja, reittiliikenne, Finnairin palveluksessa vuodesta 1979. Finnairin osakkeita 2 000 kpl, optioita 120 000 kpl.

Hannes Bjurström, s. 1950, johtaja, lentotoiminta, Finnairin palveluksessa vuodesta 1999. Finnairin osakkeita 0 kpl, optioita 80 000 kpl.

Christer Haglund, s. 1959, KH, johtaja, viestintä, Finnairin palveluksessa vuodesta 2000. Finnairin osakkeita 1 000 kpl, optioita 60 000 kpl.

Juha Kinnunen, s. 1948, johtaja, rahti, Finnairin palveluksessa vuodesta 1969. Finnairin osakkeita 12 kpl, optioita 20 000 kpl.

Tero Palatsi, s. 1947, OTL, johtaja, henkilöstö ja hallinto, Finnairin palveluksessa vuodesta 1999. Finnairin osakkeita 0 kpl, optioita 100 000 kpl.

Kari Palomäki, s. 1945, johtaja, catering ja maapalvelut, Finnairin palveluksessa vuodesta 1967. Finnairin osakkeita 2 000 kpl, optioita 43 000 kpl.

Petri Pentti, s. 1962, KTM, johtaja, talous ja rahoitus, Finnairin palveluksessa vuodesta 1989. Finnairin osakkeita 0 kpl, optioita 100 000 kpl.

Mika Perho, s. 1959, iteronomi, johtaja, markkinointi, Finnairin palveluksessa vuodesta 1985. Finnairin osakkeita 268 kpl, optioita 100 000 kpl.

Jarmo Vilenius, s. 1950, DI, johtaja, tekniikka, Finnairin palveluksessa vuodesta 1973. Finnairin osakkeita 54 kpl, optioita 80 000 kpl.

Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat

Pekka Nikula, KHT

Erkki Mäki-Ranta, HTM

Varatilintarkastajat

Jyri Heikkinen, KHT

Jorma Heikkinen, KHT

Finnair Oyj
Tietotie 11
Helsinki-Vantaan lentoasema
PL 15
01053 Finnair
Puhelin (09) 81 881
www.finnair.fi